

V. Vaivaishoitohallitus.

Vaivaishoitohallituksen kertomus Helsingin kaupungin vaivaihoidon hallinnosta vuonna 1912 oli seuraavaa sisällystä:

Vaivaishoitohallitukseen ovat kertomusvuonna kuuluneet seuraavat henkilöt:

Vaivaishoitohallituksen jäsenet, virkamiehet ja muut henkilökunta.

Puheenjohtaja: ent. pormestari Björn Schauman (1/1:stä 1909); varapuheenjohtaja: aluelääkäri, lääketieteellisensiaatti V. Leontjeff (1912—14); jäsenet: ent. kuvernööri Edvard Krogius (1910—12), joka erosi vuoden varrella ja jonka sijaan valittiin aluelääkäri, ylimäär. professori Axel Wallgren, kauppapaputarhuri V. F. Sagulin (1910—12), ent. kuvernööri Ivar Gordie (1911—12), pastori Emil Murén (1911—13), joka kuoli vuoden varrella ja jonka sijaan valittiin aluelääkäri, lääketieteellisensiaatti Harald Sundelius, kultaseppä Hj. Fagerroos (1911—13), prokuristi C. F. Fagerholm (1911—13), rouva Elli Wegelius (1912—14) ja hänen erottuaan filosofiantohtori Jenny af Forselles, kunnallisneuvos N. Kochtomow (1912—14) ja luutnantti Gustaf Poppius (1912—14); varajäsenet: varatuomari Ludvig Collan, kunnallisneuvos N. Kochtomow (eronnut) ja filosofianmaisteri Elsa Heikel.

Toimitusjohtajana toimi pastori J. A. Collan, lastenhoidontarkastajana (aikaisemmin ylitarkastajana) ent. kuvernööri Ivar Gordie, sihteerinä varatuomari Ludvig Collan, kirjanpitäjänä ja kassanhoitajana herra Frans Rosendahl sekä kaitsijoina (samalla köyhäinkatsojina) rouva H. von Creutlein ja ylioppilas Herman Myhrberg.

Vaivaishoitohallituksessa köyhäin silmälläpitoa varten Helsingin vaivaishoito-ohjesäännön 27 §:n johdosta olevaan henkilökuntaan ovat, paitsi edellä mainittuja kaitsijoita, kuuluneet rouvat Sigrid Amirchanjanz ja Adèle Stenman, neiti Edit Johansson, herra Thure Fagerlund ja neiti Rosa Bronck. Neiti E. Johanssonin siirryttyä rekisteritoimiston palvelukseen tuli hänen sijaansa neiti Frideborg Wallin.

Kirjuriapulaisina hallituksessa ovat toimineet rouvat Bertha Stenman, Sigrid Kullman ja Anna Stegman.

Työ- ja vaivaishoitohallituksen kokoukset, asiain luku y. m.

Työ- ja vaivaistalon henkilökuntaan ovat vuonna 1912 kuuluneet:

Johtajana: everstiluutnantti Gustaf Méléart; lääkärinä: ylimäär. professori Ernst Ehrnrooth sekä vaivaistalon siirrettyä Forsbyhyn lokakuun 1 päivästä viransijaisena Helsingin pitäjän kunnanlääkäri, t:ri Väinö Dahlberg; saarnaajana: pastori Emil Murén ja hänen kuoltuaan pastori Artur Malin; konttoriapulaisena: neiti Anna Grönblom; emäntänä: neiti Hildur Kempe; varastonhoitajana: herra Emil Melartin; työlaitoksen kaitsijana: herra G. W. Lindroth.

Vaivaishoitohallitus on vuoden varrella pitänyt 21 varsinaista ja 7 ylimääräistä kokousta. Näissä on hallitus käsitellyt kaikkiaan 3,384 asiaa, joista 2,179 oli toimitusjohtajan ja 432 ylitarkastajan valmistelemia avustusasioita sekä 773 kirjeasioita.

Vaivaishoitohallituksen lähettämiä kirjelmiä oli 907, toimitusjohtajan lähettämiä 927.

Taulusta 1 saa yleiskatsauksen vaivaishoidon Aleksanterinkadun 1:ssä ja Pengerkadun 5:ssä olevain kansliain toimintaan. Kaikkiaan käsiteltiin näissä kanslioissa 31,660 asiaa (edellä mainittuja avustuksia ja kirjeasioita lukuunottamatta).

Suoranaista avustusta nauttivain sekä kaupunkiin elätteelle annettujen köyhäin silmälläpitoa varten on kaupunki Helsingin vaivaishoidon voimassa olevan ohjesäännön 21 §:n mukaan ollut jaettuna tarkastuspiireihin, joista kukin on ollut jonkin hallituksenjäsenen lähimmän valvonnan alaisena. Nämä tarkastuspiirit, lukuaan 9, ovat olleet seuraavat:

1:nen piiri: I, II, III, VIII ja IX kaupunginosa sekä Vuorimieskadun pohjoispuolella sijaitseva osa VII kaupunginosaa, johtaja: kunnallisneuvos N. Kohtomow;

2:nen piiri: VI kaupunginosa, johtaja: prokuristi C. F. Fagerholm;

3:s piiri: V kaupunginosa ja Vuorimieskadun eteläpuolella sijaitseva osa VII kaupunginosaa, johtaja: kuvernööri E. Krogius sekä joulukuun 1 päivästä kultaseppä Hj. Fagerroos;

4:s piiri: IV kaupunginosa Bulevardikadulta Lapinlahden-, Kansakoulu- ja Simonkadulle asti, johtaja: puutarhuri V. F. Sagulin;

5:s piiri: Töölö sekä IV kaupunginosa Lapinlahden-, Kansakoulu- ja Simonkadulta alkaen, johtaja: kultaseppä Hj. Fagerroos sekä joulukuun 1 päivästä ylimäär. professori A. Wallgren;

6:s piiri: XI kaupunginosasta Eläintarhan huvilat sekä Ensimmäinen, Toinen ja Kolmas linja ynnä X kaupunginosasta Siltasaari Näkinkujaan asti, johtaja: lääketieteenlisensiaatti V. Leontjeff;

7:s piiri: muut XI kaupunginosan osat sekä X kaupunginosa Näkinkujan ja Vilhovuorenkadun väliltä, johtaja: filosofiantohtori Jenny af Forselles;

8:s piiri: XII kaupunginosa sekä Fredriksperi, johtaja: luutnantti G. Poppius;

9:s piiri: Vallila, Hermannin, Toukola ja Vilhovuorenkadun pohjoispuolinen X kaupunginosa, johtaja: pastori E. Murén sekä hänen kuoltuaan ylimäär. professori A. Wallgren ja joulukuun 1 päivästä lääketieteenlisensiaatti H. Sundelius.

Seitsemännessä ja kahdeksannessa tarkastuspiirissä on ollut käytännössä muodosteltu Elberfeldin järjestelmä vapaaehtoisine köyhäinkatsojineen (hoitajineen). Näiden kanssa on johtaja tavallisesti kerran kuukaudessa pitänyt kokouksia neuvotellakseen ja keskustellakseen turvattien hoidosta ja silmälläpidosta. Seuraavat henkilöt ovat olleet vapaaehtoisina köyhäinkatsojina

7:nnessä tarkastuspiirissä, jota on johtanut filosofiantohtori Jenny af Forselles:

laamanni T. J. Boisman, kunnallisneuvos N. Kochtomow, rouvat Hanna Grenman, Alexandra Orell ja Anna Tandefelt, neidit Hanna Boisman, Olga Hedman, Maria Lagus, Hedvig Poppius, Maria Spåre, ja Olga Ugglä, rouvat Augusta Blåfield ja Emilia Allén, neidit Agnes Widerholm, Constance Hedman, Hanna Ingman, Olga Spåre, Hella Federley ja Edin Nyholm, rouva Olga Relander, neiti Elsa Heikel, rouva Lisi Hyrkstedt sekä neidit Ellinor Dordette, Sigrid Forsten, Elsa Eklund ja Matilda Bohm;

8:nnessä tarkastuspiirissä, jota on johtanut luutnantti G. Poppius:

neidit Edit Lindblad, K. A. Englund ja K. M. Evander, rouvat Anna Furuhjelm ja A. S. Frick, neiti S. G. Hirn, pastori V. Kantele, neidit A. Korppila, G. K. Kataja, N. Finnberg, T. M. Paananen, H. A. Paqvalén ja Blenda Simberg, rouva E. Hannikainen, neiti M. M. Valio sekä rouvat Agda Wasastjerna, Hanna Vasenius, A. v. Wright, A. Gordie ja Aina Gebhard.

Tärkeämpiä kysymyksiä valmistelemaan oli vaivaihoitohallitus marraskuussa 1911 asettanut seuraavat valiokunnat ¹⁾, nimittäin:

a) valiokunnan, jonka oli valmistettava tuberkulosin vastustamistoimenpiteitä koskevaa kysymystä sekä eräitä sairaalakysymyksiä; b) valiokunnan, jonka tuli valmistella kysymystä kerjuun ehkäisemisestä; c) valiokunnan, jonka oli laadittava ehdotus toimenpiteiksi yhteistoiminnan aikaansaamiseksi vaivaihoitohoidon ja paikkakunnalla toimivain armeliaisuusyhdistysten kesken; sekä d) valiokunnan, jonka tuli laatia ehdotus tarpeellisiksi muutoksiksi vuodelta 1896 voimassa olevaan Helsingin kaupungin vaivaihoito-ohjesääntöön.

¹⁾ Ks. 1911 vuod. kert. siv. 294.

Nämä valiokunnat, jotka eivät olleet edellisenä vuonna ehtineet antaa mietintöjä, ovat vuonna 1912 vaivaishoitohallitukselle antaneet työnsä tulokset, lukuunottamatta valiokuntaa d), joka on jättänyt toistaiseksi ehdotuksen laatimisen ohjesäännön osittaisiksi muutoksiksi, koska vaivaishoitohallituksessa oli tehty eräitä ehdotuksia kaupungin vaivaishoidon perinpohjaisemmiksi muutoksiksi, jotka, jos uudestijärjestäminen päätettäisiin toimeenpanna, vaikuttaisivat ohjesäännön muutoksiin. Sittenkun vaivaishoitohallitus oli yhtynyt kirjelmässä lokakuun 14 päivältä n:o 640 kaupunginvaltuustolle lähettämäänsä vaivaishoidon uudestijärjestämisehdotukseen ja valtuusto oli, myöntyen vaivaishoitohallituksen samalla tekemään esitykseen, valinnut kaksi jäsentä valiokuntaan, jonka vaivaishoitohallitus aikoi asettaa lähemmin käsittelemään ehdotusta, sai ohjesääntövaliokunta seuraavan kokoonpanon: puheenjohtajana pormestari B. Schauman, jäseninä: lääketieteenlisensiaatti V. Leontjeff, filosofiantohtori Jenny af Forselles, ylimäär. professori A. Wallgren, prokuraattori L. Kihlman ja kunnallisneuvos V. von Wright. Sittenkun Uudenmaan läänin kuvernöörinvirasto oli marraskuun 12 päivänä 1912 antamallaan päätöksellä n:o 4,444 käskenyt kaupunginvaltuuston viimeistään ennen kesäkuun loppua 1913 läänin kuvernöörille antaa hakemuksen Helsingin vaivaishoidon uuden ohjesäännön vahvistamisesta, lähetti kaupunginvaltuusto kirjelmässä joulukuun 10 päivältä 1912 n:o 514 asiakirjat vaivaishoitohallitukseseen, joka antoi asian viimeksi mainitun valiokunnan käsiteltäväksi.

Valiokunnan a) vaivaishoitohallitukselle antamasta mietinnöstä oli seurauksena, että hallitus helmikuun 26 päivänä teki kaupunginvaltuustolle esityksen, että Sipooseen tehtäväksi päätetty mielisairaala piämmiten rakennettaisiin, jotta Töölön vaivaistaloryhmään kuuluvat tuberkulosipaviljongit, joihin mielenvikaisia oli sijoitettu, voitaisiin luovuttaa varsinaiseen tarkoitukseensa, sekä että vaivaistalon poismuuton johdosta joutilaksi tulevat rakennukset käytettäisiin yksinomaan kunnan lainmukaisen sairaanhoitovelvollisuuden täyttämiseen.

Valiokunta b) antoi maaliskuun 17 päivänä mietinnön, jossa huomautettiin, että kerjuuta olisi kaikin voimin ehkäistävä, mutta valiokunnan mielestä ei kuitenkaan ollut tarkoitusta varten asetettava erikoisia kaitsijoita, koska siitä koituisi kaupungille liian suuria kustannuksia. Sitä vastoin voitaisiin valiokunnan mielestä parempi tulos vähemmillä kustannuksilla saavuttaa, jos poliisin harrastusta tähän tehtävään saataisiin lisätyksi, esim. sopivasti palkitsemalla ansioita. Valiokunta lausui edelleen, että kerjuun ehkäisemiseksi olisi tarpeellista koettaa poistaa sen edellytykset. Tärkeimpiä sen suuntaisia toimenpiteitä olisi työtilaisuuden hankkiminen kerjääville.

Siinä mielessä olisi katsottava, ei ainoastaan että täällä ennestään olevat ja tarkoitustaan vastaavat yritykset, joiden toimialana oli lastenhoito ja työansion hankkiminen niille aikuisille henkilöille, jotka kerjäämisensä puolustukseksi vetosivat työttömyyteen, eivät tarpeellisten määrärahain puutteessa estyisi luonnollisessa kehityksessään, vaan myös että samansuuntaisia uusia yrityksiä tarpeen mukaan syntyisi. Valiokunta oli vihdoin kiinnittänyt huomionsa kaupunkilähetyksen maaseudulle suunnittelemaan työsiirtolaan ja katsonut tuollaisen laitoksen lähemmin kytkettynä vaivaishoitohallitukseen voivan tuntuvasti edistää kerjuun ehkäisemistä. Valiokunta oli sentähden ehdottanut, että vaivaishoitohallitus, otettuaan selon sopivista tarjona olevista maataloista, kaupunginvaltuustolle tekisi esityksen, että enintään 100,000 markan hinnalla ostettaisiin rautatien varrella sijaitseva talo, mieluummin semmoinen, missä oli viljelyskelpoisia soita, sekä että vaivaishoitohallitus valtuutettaisiin kaupunkilähetyksen kanssa sopimaan sen käyttämisestä kaupunkilähetyksen välityksellä työsiirtolana kerjuun ehkäisemiseksi kaupungissa.

Vaivaishoitohallitus hyväksyi kokouksessaan huhtikuun 22 päivänä mietinnön, mutta kysymys, oliko sopivaa antaa palkintoja poliisille, otettaisiin vastedes lähemmin harkittavaksi; samaten ei nyt tehtäisi ehdotusta jonkin määrätyn tilan ostosta, vaan anottaisiin, että kaupunginvaltuusto käskisi vaivaishoitohallituksen tai jonkun muun hankkia tarjouksia.

Valiokunnan c) työn tulosta on seikkaperäisesti selvitetty rekisteritoimiston järjestämisestä annetun kertomuksen yhteydessä (ks. siv. 318).

Syyskuun 16 päivänä teki vaivaishoitohallitus kaupunginvaltuustolle esityksen, että heinäkuun 1 päivästä 1909 lähtien vaivaishoitohallituksen molemmissa kanslioissa palvelevat kaitsijat vastedes määrättäisiin kanslianjohtajiksi ja että sen ohessa ulkohoitoa varten 1913 vuoden alusta saataisiin asettaa kaksi diakonissaa. Tämän esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi lokakuun 29 päivänä.

Joulukuun 30 päivänä kaupunginvaltuusto niinikään hyväksyi vaivaishoitohallituksen ehdotuksen valvojan asettamisesta hallitukseen 1913 vuoden alusta.

Erittäin tärkeänä tapahtumana pääkaupungin vaivaishoidossa vuonna 1912 on merkittävä kaupungin vaivaistalon ja työlaitoksen muutto Töölössä (Kivelässä) olevista vanhoista huoneistoistaan, missä ne olivat sijainneet vuodesta 1873 lähtien, Forsbyhyn rakennettuun uuteen, ajanmukaiseen ja uhkeaan laitokseen. Sensijaan että sairaalahoito vähitellen oli enemmän ja enemmän anastanut

suljetun vaivaishoidon alaa ja vihdoin saattanut sen aivan mahdollommaksi, on rakennuttamalla uusi vaivaistalo ja järjestämällä vanha vaivaistalo sairaalaksi aikaansaatu yhtä tarpeellinen kuin luonnollinenkin raja sairaalan ja vaivaistalon välille. On asian luonnossa että, vaikka kunnan sairaalainkin kustannuksia on katsottava vaivaishoitorasitukseen kuuluviksi, ei sairaanhoitoa enää voi eikä saa antaa vaivaistalossa, ja tätä seikkaa silmällä pitäen on uusi vaivaistalo järjestetty.

Lokakuun 1 päivänä 1912, jolloin uutta vaivaistaloa ruvettiin käyttämään tarkoitukseensa, voitiin vaivaistalon 704 hoidokista sinne muuttaa ainoastaan 214, jota vastoin 490 sairaalahoidtoa kaipaavaa henkilöä jätettiin jällelle.

Toimenpiteitä yhteistoiminnan aikaansaamiseksi yksityisen armeliaisuus-työn kanssa.

Rekisteritoimisto.

Kokouksessaan marraskuun 13 päivänä 1911 päätti vaivaishoitohallitus asettaa eräitä valiokuntia valmistelevasti käsittelemään moniaita kaupungin vaivaishoitoa koskevia kysymyksiä.

Yksi näistä valiokunnista, johon puheenjohtajaksi valittiin ent. kuvernööri, eversti I. Gordie, sekä jäseniksi valtioneuvoksetar Anni Öhman ja luutnantti G. Poppius, sai toimekseen laatia ehdotuksen vaivaishoidon ja paikkakunnalla toimivain armeliaisuusyhdistysten kesken aikaansaataavaksi yhteistoiminnaksi.

Valiokunnan ensimmäinen toimenpide oli saatavissa olevan kirjallisuuden avulla perehtyä niihin mainitunsuuntaisiin toimenpiteisiin, joihin muissa maissa oli ryhdytty, varsinkin kun valiokunta oli havainnut, että meidän omassa yhdyskunnassamme aikaisemmin alotetut toimenpiteet puheena olevan yhteistyön edistämiseksi joka kerta olivat rauenneet, nähtävästi sen johdosta ettei niitä ollut voitu järjestää kyllin käytännöllisesti.

Likimain samaan aikaan ilmestyi Ruotsin vaivaishoitoliiton julkaisemassa aikakauslehdessä eräitä tätä asiaa käsitteleviä kirjoituksia, joissa m. m. verraten tarkoin tehtiin selkoa julkista ja yksityistä vaivaishoitoa varten Tukholmaan perustetusta yhteisestä rekisteritoimistosta.

Kun tämän rekisteritoimiston järjestys, mikäli aikakauslehdessä olleista selonteoista kävi päättämisen, näytti vastaavan kaikkia vaatimuksia, joita kävi asettaminen järjestelmälliselle, helpolle ja käytännöllisesti järjestetylle lainmukaisen vaivaishoidon ja armeliaisuusyhdistysten väliselle yhteydelle samoin kuin viimeksi mainittujenkin yhteistoiminnalle, päätti valiokunta vaivaishoitohallitukselle esittää, että komitean puheenjohtajalle valmistettaisiin tilaisuus itse paikalla lähemmin perehtyä mainittuun järjestykseen. Kokouksessaan marraskuun 20 päivänä 1911 päätti vaivaishoitohallitus hyväksyä esityksen.

Paria päivää myöhemmin matkusti kuvernööri Gordie Tukhol-

maan sekä antoi palattuaan kertomuksen siellä tekemistään huomioista, lausuen siinä m. m. seuraavaa:

Sittenkun Tukholmassa oli useat vuodet kiinnitetty tarkkaa huomiota yhteistyöhön vaivashoidon ja armeliaisuustoiminnan alalla, etusijassa siellä jo parikymmentä vuotta toimineen hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistyksen toimesta, oli havaittu että, huolimatta kaikesta mitä oli tehty, tulokset eivät olleet läheskään tyydyttäviä. Hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistyksen ja muutama vuosi takaperin perustetun Ruotsin vaivashoitoliiton johtokunnan yhteistoimin hankittiin viimeksi mainitun liiton sihteerille, toimittaja G. H. von Kochille tilaisuus harjottaa laajoja opinnoita muissa maissa, sekä Euroopassa että Amerikassa. Näistä oli sittemmin tuloksena, että hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistyksen puolelta tehtiin Tukholman kaupunginviranomaisille ehdotus kunnan avustuksen myöntämisestä armeliaisuustyön järjestämiseen. Niinpä ehdotettiin, osin että perustettaisiin *rekisteritoimisto*, mihin tiedot kaikesta vaivashoidosta ja armeliaisuustyöstä Tukholman kaupungissa kävisi kokoominen, ja osin että laadittaisiin *käsikirja*, jossa olisi sekä neuvoja ja ohjeita vaivashoidon ja armeliaisuustyön alalta että myös selonteko niistä laitoksista, säätiöistä y. m., joiden tehtävänä oli kaupungin köyhäin avustaminen ja tukeminen.

Sittenkun asia oli lähetetty käsiteltäväksi erikoiskomiteaan ja tämä oli hyväksynyt ehdotuksen, että puheena oleva tehtävä pyydettyllä raha-avulla kannatettuna annettaisiin toimeksi Tukholman hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistykselle, hyväksyi sikäläinen kaupunginvaltuusto sen kokonaisuudessaan. Valmistaviin toimiin rekisteritoimiston perustamiseksi ja käsikirjan julkaisemiseksi ryhdyttiin heti, ja toimisto voi aloittaa toimintansa 1911 vuoden alussa; käsikirja ilmestyi saman vuoden syksyllä.

Kuvernööri Gordie päätti kertomuksensa seuraavaan lausuntoon:

Rekisteritoimiston järjestys, jonka silmäänpistävämpänä tunnusmerkkinä oli yksinkertaisuus ja selväpiirteisyys sekä siitä johtuva toiminnan joustavuus, minkä johdosta halutut tiedot voitiin nopeasti ja varmasti antaa, näyttivät minusta tarjoavan miltei kaikki, mitä siinä kohden saattoi toivoa. Tätä todistaa paraiten armeliaisuusyhdistysten lukuisa liittyminen toimistoon. Vaikka tämä liittyminen varsin suurelta osalta johtuneekin siitä valppaudesta ja virkeydestä, joka Ruotsin yhteiskunnassa on viime aikoina alkanut vallita vaivashoidon ja armeliaisuustyön alalla ja jonka on herättänyt osin Ruotsin vaivashoitoliiton valistava ja innostava toiminta, osin ne kaiken vaivashoitotyön perusaatteet, mitkä tällä alalla laajoissa piireissä tunnettu ja suuressa arvossa pidetty professorinrouva Agda Montelius on loistavalla tavalla esittänyt edellä mainitussa käsikirjassa, saanee kuitenkin pitää kiistämättömänä, että tämä etusijassa on johtunut siitä luottamuksesta, minkä toimisto on järjestyksensä johdosta saavuttanut, ja siitä tavasta, miten se täyttää vaikean tehtävänsä.

Sen tuntemuksen perusteella, minkä olen tästä järjestelmästä saanut, siis empimättä lämpimimmin puollan sen käytäntöön ottamista meilläkin, vaikka ehkä hiukan toisessa muodossa. Ulkomailla on nimittäin eri paikkakunnilla annettu tässä puheena oleva yhdistävä ja johtava toiminta osin

valtion tai asianomaisen kunnan avustamain tai avustamattomain yksityisten yritysten ja osin laissa määrättyjen vaivaishoitolaistosten tehtäväksi.

Mille näistä järjestelyistä on annettava etusija, riippuneet etupäässä paikallisoloista. Minä puolestani en katso voivani tässä yhteydessä antaa varmaa lausuntoa tästä asiasta, mikäli Helsingin kaupunkikuntaa koskee, koska tämän asian sopivimmin valmistellee se valiokunta, jonka vaivaishoitohallitus on asettanut käsittelemään kysymystä vaivaishoidon ja yksityisten armeliaisuusyhdistysten välisestä yhteistyöstä.

Saatuun tiedokseen tämän kertomuksen siinä esitettyine näkökohtineen ja toivomuksineen sekä selontekoineen muista ulko- mailla aikaansaaduista mainitunsuuntaisista toimenpiteistä antoi valiokunta vaivaishoitohallitukselle lausunnon ehdotuksineen asiasta.

Sivistysmaissa näiden kysymysten käsittelyn pohjaksi pannut periaatteet määritteli valiokunta seuraavasti:

1) Sekä kunnallinen että yksityinen vaivaishoito on tarpeellinen ja hyödyllinen, mutta niillä on eri toimialat.

2) Kunnallisen ja yksityisen vaivaishoidon täytyy olla keskenään yhteistoiminnassa, niin ettei turhaa työtä tehdä eikä aukkoja avustustyöhön synny.

3) Avunanojan pitää mikäli mahdollista tarvita käyttää ainoastaan yhden laitoksen apua.

Jokainen myöntänee ilman muuta, etteivät nämä tärkeät periaatteet tavallisesti olleet toteutettavissa erinäisiin järjestäviin toimenpiteisiin ryhtymättä. Useissa maissa olikin sentähden armeliaisuus-työtä valitettavasti usein haittaavan suunnitelman puutteen johdosta ollut pakko ryhtyä joihinkin toimenpiteisiin yhteistoiminnan aikaansaamiseksi monilukuisten eri yritysten kesken, jolloin tietenkin oli koetettu toimenpiteet sovittaa kullakin eri paikkakunnalla vallitsevain olojen mukaan.

Se lausuma lienee eittämätön, ettei kellekään ole, paitsi todellisessa hädässä, annettava vaivaishoitoa, enempää kunnallista kuin yksityistäkään. Tästä periaatteesta poikkeaminen olisi omansa vahingoittamaan köyhiä ei ainoastaan sen johdosta, että ne saattaisivat tarpeettomasti käyttämään apuvaroja, jotka hyvin tarvitaan todellisen hädän poistamiseksi, vaan myös ja ennen kaikkea sen johdosta, että ne aikaansaisivat laiskuutta ja välinpitämättömyyttä synnyttäviä oloja, palkitsisivat noita ominaisuuksia sekä herättäisivät ja ylläpitäisivät kerjuuhalua. Työnjaon puute vaivaishoidon ja armeliaisuus- toiminnan alalla lisäisi perustelemattomain avustusten vaaraa. Se joka yhdeltä taholta olisi saanut mitä tarvitsi, saisi toiselta taholta — missä asiaa ei tunnettu — mitä hänen ei pitäisi tarvita. Tästä syystä ei samaa avuntarvitsijaa voi vaaratta saattaa useamman erillään toisistaan toimivan auttajan huolenpidon

esineeksi. Auttajan toimenpiteet tarkoittaisivat pahan vastustamista toimitetun tutkimuksen johdolla ja määrätyn suunnitelman mukaan, ja vastamainittu vaara olisi siinä, että toinen auttaja työskennellessään suunnitelmansa toteuttamiseksi puuttuisi häiritsevästi toisen toimenpiteisiin. Tästä olisi seurauksena ainakin osittain kaksinkertainen työ, ja pyrkimys tämän kaksinkertaistumisen mahdollisimman tarkkaan välttämiseen voisi aikaansaada työhön aukkoja: toinen luottaisi toiseen, siinäkin tapauksessa että hänellä ei ole ollut siihen aihetta. Niinikään olisi käytännöllisistä syistä samalle avunetsijälle ainoastaan poikkeustapauksissa ja erikoisten asianhaarain vaatiessa annettava apua useamman yhteisesti toimivan avustusyrietyksen taholta. Sääntönä tulisi olla, että avuntarvitsija ei saisi avustusta useammalta kuin yhdeltä yritykseltä, kunnalliselta tai yksityiseltä. Silloin olisi toiselta puolen tarpeettoman työn ja toiselta puolen aukkojen vaara vähin. Jos tämä tunnustetaan oikeaksi, on ilmeistä, että on välttämättömän tarpeellista saada täydellinen selvyys osin apua nauttivista köyhistä ja osin avustusta antavista yrityksistä; tämä selvyys on tarpeellinen työnjaon aikaansaamiseksi. Mutta tähän tarvitaan keskuslaitos, jonka välityksellä julkisen vaivahoidon elin voi toimeenpanna työalan sopivan kahtiajaon ja joka samalla on siinä asemassa, että yksityiset armeliaisuusyritykset tai ainakin ne niistä, joiden avustustyöllä on olennaista merkitystä köyhille, ottavat sen antamat ohjeet huomioon.

Tähän päämäärään pääsemiseksi, selvän käsityksen saamiseksi sekä avuntarvitsijoista että apulähteistä, tarvitaan ensinmainittua varten rekisteritoimisto siihen koottuine, helposti käytettävissä olevine ja täysin luotettavine tietoineen avuntarvitsijoista, jälkimäistä varten taas käsikirja niin julkisessa kuin yksityisessäkin avustustoiminnassa noudatettavine neuvoineen ja ohjeineen sekä viittauksineen niihin apulähteisiin, joita yhteiskunnassa on olemassa ja sopivimmin voidaan käyttää kussakin eri tapauksessa.

Toimenpiteet, joihin Tukholmassa on tässä kohden ryhdytty ja joista edellä mainitussa kertomuksessa oli tarkka selonteko, näyttivät valiokunnasta olevan täysin tarkoituksenmukaisia ja omansa saattamaan toivotun yhteistyön meilläkin suotuisaan tulokseen.

Kun valiokunnassa oli arveltu, että meilläkin hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistys ehkä olisi halukas vastaanottamaan tehtävän likimain samanlaisessa muodossa ja samanlaisilla perusteilla kuin tukholmalainen yhdistys, oli valiokunta tiedustellut asiaa yhdistyksen johtokunnalta, joka oli lausunut pitävänsä tarkoituksenmukaisimpana ja oikeimpana, että kunnallinen vaivahoito otti asian huo- lekseen, mutta samalla ilmoittanut yhdistyksen, koska piti ehdotet-

tuja toimenpiteitä erittäin tarpeellisina, suostuvan, siinä tapauksessa ettei toimenpiteitä muuten saataisi toteutetuiksi, ottamaan tehtävän huolekseen vastedes esitettävien ehdoin.

Sekä tähän että muihinkin asiaan vaikuttaviin seikkoihin nähden oli valiokunnassa vakautunut se mielipide, että vaivaishoitohallituksen olisi kokonaan otettava tämän asian järjestäminen huolekseen.

Valiokunta sentähden ehdotti, että vaivaishoitohallitus päättäisi: hyväksyä ehdotuksen rekisteritoimiston perustamisesta;

asettaa sen vaivaishoitohallituksen silmälläpidon alaiseksi ja varata sille paikan hallituksen huoneistossa;

mainittua tarkoitusta varten erottaa osan nykyistä odotushuonetta;

toimiston johtajaksi ensi tilassa valita sopivan henkilön sekä hankkia tälle tilaisuuden Tukholmassa perinpohjin tutustua kaikkiin sikäläisen toimiston järjestyksen ja työtavan yksityiskohtiin;

asettaa järjestämiskomitean, jonka tulisi vastaisen johtajan kera ja ehkä tarpeen mukaan yksissä neuvoin asianomaisten armeliaisuusyhdistysten kanssa ryhtyä kaikkiin toimiston järjestämiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin;

ryhtyä toimiin professorinrouva Agda Monteliuksen laatiman ja Ruotsin vaivaishoitoliiton toimesta Ruotsissa julkaistun ruotsinkielisen käsikirjan saattamiseksi tšekäläisen yleisön käytettäväksi sekä niinkään sen suomennuttamiseksi ja painattamiseksi;

ryhtyä toimiin selonteon laatimiseksi kaikista yhdistyksistä, laitoksista, kassoista y. m., joita viranomaiset avustustyötä suorittaessaan voisivat käyttää avuntarvitsijoita auttaessaan, jonka selonteon sittemmin kävisi liittäminen käsikirjaan; sekä

tekemällä kaupunginvaltuustolle hetimiten esityksen ehdotettujen toimenpiteiden hyväksymisestä samalla hankkia tarvittavan rahamäärän rekisteritoimiston järjestämiseen ja sen yhteydessä oleviin toimenpiteisiin sekä käsikirjan julkaisemiseen ynnä lisäksi vuotuisen määrärahan toimiston johtajan ja tarpeellisten apulaisten palkkaamiseen.

Tämän ehdotuksen vaivaishoitohallitus sittemmin kaikin puolin hyväksyi kokouksessaan toukokuun 20 päivänä. Kaupunginvaltuusto, joka käsitteli asian seuraavan kesäkuun 11 päivänä, hyväksyi niinkään ehdotuksen rekisteritoimiston perustamisesta ja osotti tarkoitukseen tarvittavat varat, jota vastoin ehdotus käsikirjan suomennuttamisesta ja laajemman selonteon laatimisesta hädänalaiten avustamista varten olemassa olevista järjestöistä ja apulähteistä jätettiin vaivaishoitohallituksen lähemmän selvityksen ja uuden esityksen varaan.

Vastamainitussa kokouksessaan toukokuun 20 päivänä oli vaivaishoitohallitus, edellyttäen kaupunginvaltuuston hyväksyvän ehdotuksen rekisteritoimiston perustamisesta, sen vastaiseksi johtajattareksi valinnut neiti Edith Johanssonin, joka muutamia vuosia oli palvellut kaitsijana kaupungin vaivaishoidossa. Päivä sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto oli ehdotuksen hyväksynyt, matkusti neiti Johansson Tukholmaan sekä ryhtyi siellä heti — sittenkun hänelle mitä rakastettavimmin ja auliimmin oli valmistettu tilaisuus siihen — ei ainoastaan tutustumaan, vaan lisäksi varsinaisesti ottamaan osaa sikäläisen rekisteritoimiston työhön, joten hän sai tilaisuuden kyllin perinpohjaisesti perehtyä sen järjestykseen ja toimintaan.

Hiukan myöhemmin sai kuvernööri I. Gordie omalla kustannuksellaan tehdessään opintomatkan Ruotsiin, Tanskaan ja Saksaan, jota tarkoitusta varten hänelle oli myönnetty tarpeellinen virkavapaus, tilaisuuden käydä Dresdenin kaupungissa, missä rekisteritoimisto samoin kuin täälläkin toimii vaivaishoitoviranomaisten silmälläpidon alaisena kunnallisena laitoksena. Nämä kaksi rekisteritoimistoa pääasiallisimmin ovat olleet esikuvana tšekäläistä toimistoa järjestettäessä.

Rekisteritoimiston järjestämistyö, jota herkeämättä on jatkunut elokuun keskivaiheilta 5—6 ylimääräisen apulaisen keralla jopa 7:kin tuntia päivässä, on vuoden loppuun mennessä päättynyt, niin että toimisto voi 1913 vuoden alusta ryhtyä toimintaansa. Tämä järjestämistyö on ollut erittäin laaja, sillä on ollut n. s. henkilöselvityksiin koottava kaikki saatavissa olevat tiedot kaikista vaivaishoidon avustamista henkilöistä ei ainoastaan rekisteritoimiston, vaan vaivaishoidon molempain kansliainkin käytettäväksi, näiden koko kirjanpito kun on muutettu tämän järjestelmän mukaiseksi. Aluksi oli laadittava uudet, tarkoituksenmukaiset tutkintopöytäkirjain, kotipaikkaoikeuden selvitysten, papinkirjain y. m. lomakkeet sekä itse selvityskirjat. Uusien papinkirjalomakkeitten tarpeellisuuteen nähden on huomattava, että tämä johtui siitä että, sittenkun kaupunki oli jaettu kuuteen seurakuntaan, vaivaishoidolle usein koitui vaikeuksia, sen johdosta että eri seurakunnista annetuissa papinkirjoissa olevat tiedot eivät olleet yhtä täydellisiä, minkä tähden katsottiin tarpeelliseksi laadituttaa ne yhdenmukaisiksi. Tässä asiassa käännyttäessä kaupungin papiston puoleen on tämä suurimmalla auliudella suostunut vaivaishoitohallituksen esitykseen, mikä kiitollisuudella mainitaan. Sen ohessa katsoo vaivaishoitohallitus olevan julkilausuminen tunnustuksensa siitä myötemielisyydestä, jota hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistys on osottanut antamalla hallituksen käytettäväksi jäljennöksen avustamainsa köyhäin luettelosta.

Kortin etusivun vasempaan ylänurkkaan merkitään selvityksen numero, tässä akt. S. ¹⁹¹³/₂₄. Paitsi tietoja hakijan nimestä, syntymäpäivästä ja -vuodesta sekä, jos hän on nainut, samanlaisia tietoja vaimosta, mainitaan kortissa hakijan asunto ja kotipaikkaoikeus sekä kaikki lapset ikänsä mukaan syntymäpäivineen ja -vuosineen. Lisäksi on kortin takasivulla moniaita sarakkeita, joihin merkitään hakijan tai hänen perheensä vaivashoidolta saamat avustukset.

Jos kortti käsittää koko perheen, käytetään avustusta saaneiden perheenjäsenten osottamiseksi kunkin kohdalla eri merkkiä seuraavasti: M mies, H vaimo, B nimeltä mainitsematon lapsi, F perhe kokonaisuudessaan sekä nimeltä mainitun lapsen kohdalla hänen järjestysnumeronsa. Kortin vaivaisapuostossa olevat numerot osottavat vaivashoidon antamia erilaatuisia avustuksia. Niinpä merkitsee 1 täysihoidtoa vaivaistalossa, 2 lastenkotia, 3 elätelle- antoa, 4 rahaa, 5 vuokraa, 6 ruokaa tai ruokatavaroita, 7 muun laatuista suoranaista avustusta, 8 laitoshoidtoa, 9 sairaanhoitoa, 10 lääkkeitä, 11 sairasparselleja, 12 tilapäistä raha-apua, 13, 14, 15 = varattu vastaisiin tarpeisiin. Strömin perhe on siis vuonna 1913 saanut seuraavat avustukset: vuokraa (5. F.); ruokatavaroita (6. F.); kuukausittaista raha-apua (4. F.); mies sairaalahoitoa (9. M.); vaimo ja Dagmar lääkkeitä (10. H. ja 5.) sekä Anders, joka liikkaa, sairasparselin (kampurakengän) (11. 3.).

Kortin takasivulla, joka on jaettu 17 ryhmään, on tietoja yksityisestä hyväntekeväisyydestä.

Niinpä käsittää ryhmä 1 satunnaiset raha-avut, 2 jatkuvat raha-avut, 3 ruokatavarat, 4 koulussa tai laitoksessa annettun ruuan, 5 vaatetuksen, 6 polttopuut, 7 lastenkodin, 8 laitoshoidon, 9 sairas- ja toipuvaishoidon, 10 suojelu- ja pelastuskodin, 11 siirtola- ja kesäloma- hoidon, 12 opetuksen, 13 työkalut, 14 työansion tai palveluspaikan, 15 rahastot, eläkkeet tai muut kassat, 16 lainat ja 17 sekalaista.

Tässäkin merkitään samalla tavalla eri sarakkeihin se perheen- jäsen, jolle apua on annettu. Avustusta antaneiden eri yhdistysten tai liittymäin nimet merkitään lyhennettyinä jatkosarakeeseen, esim. Fskm = föreningen Mat åt fattiga folkskolelever (yhdistys Ruokaa köyhille kansakouluoppilaille); Skr. b. = föreningen Sanatorium för skrofulösa barn (risatautisten lasten parantola-yhdistys); Föd. g. = föreningen Födelsedagsgåfvan (Syntymäpäivälahja-yhdistys) j. n. e.

Strömin perhe on siis vuonna 1913 saanut: yhdistykseltä Ruokaa köyhille kansakouluoppilaille Andersille ja Hjalmarille ruokaa kou- lussa (4 : 3 ja 4); risatautisten lasten parantolayhdistys on kustan- tanut Dagmarin oleskelun Högsandissa (11 : 5) F. V. O. (= föreningen för välgörenhetens ordnande = hyväntekeväisyyden järjestämis- yhdistys) on Anna Liisalle hankkinut palveluspaikan (14 : 2); yh-

distys Puita köyhille (Ved f. = Ved åt de fattiga) on hankkinut perheelle halkoja (4 : F.); Julgrisarne (Jouluporsaat) niminen yhdistys (Jgr) on hankkinut vaatteita Dagmarille ja Kertulle (5 : 5 ja 6); yksityishenkilön (privatperson = Pr. p.) välityksellä on hankittu työkalu (ompelukone) vaimolle (13 : H.).

Kortin etusivun yläalaidassa ovat osotettuina takasivun 17 ryhmää n. s. ratsastajain sijoittamiseksi niihin.

Nämä ratsastajat merkitsevät ainakin toistaiseksi: vihreä — pyydetty tieto selvitettävänä; sininen — tieto annettu, vastausta odotetaan; punainen — vastaus avustuksen myöntämisestä saapunut. Nämä ratsastajat sijoitetaan selvitykseen järjestysnumeron kohdalle, ellei pyynnössä ole mainittu avustusmuotoa, muussa tapauksessa vastaavan ryhmän kohdalle. Keltainen ratsastaja — kotipaikka-oikeus selvitettävänä; valkea — on lastenluettelossa. (Tämä on eri luettelo, joka käsittää vaivaishoidon huostaan otetut lapset sekä elätteelle annetut aikuiset henkilöt, niinkuin edellä on mainittu.)

Tässä esimerkki: Vihreä ratsastaja kortin 7 ryhmän kohdalla osottaa siis, että Strömin perheestä on pyydetty selvitystä, sen johdosta että yhdelle lapsista on haettu pääsyä yksityiseen lastenkotiin; tieto mihin lastenkotiin ja mille lapselle saadaan osastosta „Förfrågning“ (= tiedustelu) (ks. korttia). Frf. 6. merkitsee siis: rouvasväenyhdistyksen (fruntimmersföreningen) lastenkotiin anotaan pääsyä Kertulle. Sittenkun tiedusteluun on vastaus saatu, pannaan paikalle sininen ratsastaja odotellessa vastausta, onko anomukseen myönnytty. Myönteisen vastauksen saavuttua merkitään numero 6 sarekkeeseen 7 kortin takasivulle ja sinisen ratsastajan sijaan pannaan punainen. Pelkästään tarkkaamalla näiden ratsastajain eri asentoa ja väriä voi siis toimiston johtajatar, useimmissa tapauksissa ottamatta korttia seimestäkään — vielä vähemmän etsimättä käsiinsä selvitystä —, heti ilmoittaa, minkälaista apua mikin henkilö tai perhe saa.

Rekisteritoimisto toimittaa siihen liittyneelle yhdistykselle samoin kuin sitä haluavalle yksityishenkilöllekin lehtiöksi liitettyjä lomakkeita, joissa täytettäväksi luetellaan ne tiedot, mitkä tarvitaan jotta toimisto voi identifioida puheena olevan henkilön. Lomakkeen ensimmäisessä osastossa A luetellaan kysymykset ja osastossa B rekisteritoimiston näihin antamat vastaukset, ja taas osasto C, joka on reijistämällä erotettu lomakkeen muusta osasta ja jonka siis helposti käy irrottaminen, on, sittenkun avustustoimenpide siihen on merkitty, palautettava toimistoon, missä vastaava merkintä tehdään asianomaisen avunetsijän korttiin ja henkilöselvitykseen. Nämä vastausliput voi asianomainen yhdistys palauttaa joko heti tai vasta seuraavassa kuukaudenvaihteessa.

Erityisiä lomakkeita pidetään yhdistysten saatavina niinkään tietojen merkitsemiseksi yhdistyksen jatkuvan avustuksen lakkaamisesta, ja voi nämä tiedot lähettää toimistolle samalla tavoin kuin edellä mainitutkin.

Jotta kaupungissa toimivat armeliaisuusyhdistykset ja niiden toimintaa harrastavat yksityishenkilöt voisivat tutustua rekisteritoimiston tarkoitukseen ja järjestykseen sekä rupeaisivat antamaan toimistolle tarpeellisia tietoja ja käyttämään sitä, toimeenpani edellä mainitun komitean ehdotuksen mukaisesti sen puheenjohtaja, kuvernööri Gordie, marraskuun 19 päivänä yleisen kokouksen, johon yhdistyksiä kutsuttiin sanomalehdissäkin julkaistulla kiertokirjeellä.

Kutsua olivat noudattaneet melko lukuisat yhdistykset, jopa yksityishenkilötkin. Kokouksessa teki kuvernööri Gordie tarkkaa selkoa toimistosta, sen järjestyksestä ja työtavasta, jota havainnollisesti valaistiin yksityiskohtia myöten, minkä ohessa kunnioittavasti kehoitettiin läsnäolijoita lukuisasti liittymään toimistoon.

Heti samassa tilaisuudessa ilmoittautuivat seuraavat yhdistykset: kaupunkilähetys, köyhäin lasten työkotiyhdistys, syntymäpäivälahja-yhdistys ja hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistys.

Sittemmin ovat tulleet lisää: Maitopisara-yhdistys, rouvasväen yhdistys, pelastusarmeija, vankeusyhdistys sekä lastenhoidon edistämisyhdistys, ja toivottavasti vieläkin useampia liittyy.

Vaivahoitohallituksen toimesta vuonna 1912 hoidetuista, elätetyistä ja rahalla avustetuista on ollut:

Avustettujen
koko luku-
määrä.

	1912.	1911.	1910.	1909.	1908.
a) Työ- ja vaivaistaloon otettuja	1,449	1,386	1,282	1,239	1,187
b) Elänteelle annettuja	847	717	639	625	606
c) Kotonaan suoranaista avustusta saaneita ¹⁾	1,762	1,534	1,279	1,274	1,266
d) Vaivaistalosta erillään olevissa mielisairaaloissa ja turvalaitoksissa hoidettuja	60	61	103	105	95
e) Vaivaistalosta erillään olevissa sairaaloissa (lukuunottamatta Marian, Humaliston ja Hesperian sairaalaa) hoidettuja	240	209	272	353	432
f) Lahjoitettujen rahastojen ko-roista avustusta nauttivia	84	88	90	72	72
Yhteensä	4,442	3,995	3,665	3,668	3,658

¹⁾ Ottamatta lukuun avunsaajain perheitä (miestä tai vaimoa ja lapsia).

Elättele-
annon hoito.

Niinkuin vaivaishoitohallituksen 1911 vuoden toimintakertomuksesta näkyy, asetti kaupunginvaltuusto helmikuun 21 päivänä mainittua vuotta tekemänsä päätöksen mukaan seuraavan huhtikuun 1 päivästä hallitukseen väliaikaisen ylitarkastajan, jolle oli siirrettävä kaupungin vaivaishoito-ohjesäännön 25 §:n b, d, e, f, h ja k momentin kohdalla mainitut toimitusjohtajan tehtävät.

Vuoden varrella saavutettu kokemus oli kuitenkin osottanut että, jos mieli vaivaishoidon asiana olevaan tärkeään lastenhoitoon ja lasten elätteleeseen sekä yksityiskoteihin elätteleelle annettujen aikuisten henkilöjen osaksi tulevan hoidon valvontaan panna sitä huolekkuutta, kuin asia vaati, kului uuden toimihenkilön aika siihen kokonaan.

Tämän johdosta teki vaivaishoitohallitus syyskuun 16 päivänä kaupunginvaltuustolle esityksen, että ylitarkastajalle, jota tästälähin sanottaisiin lastenhoidontarkastajaksi, olisi annettava toimeksi lähinnä lastenhoito ja elätteleento sekä vaivaishoitohallitukseen perustetun rekisteritoimiston johto. Tämän esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi lokakuun 29 päivänä, minkä ohessa vaivaishoitohallituksen käskettiin laatia ehdotus tästä johtuviksi tarpeellisiksi muutoksiksi Helsingin kaupungin vaivaishoito-ohjesääntöön sen ohjesääntöuudistuksen yhteydessä, josta vaivaishoitohallitus aikaisemmin oli tehnyt esityksen.

Paitsi niitä toimenpiteitä lastenhoidon ja elätteleannon asian ja ajanmukaiseksi järjestämiseksi, joista vaivaishoitohallituksen 1911 vuoden kertomuksessa on tehty selkoa, on vuoden varrella siinä kanslian osastossa, joka tarkoitusta varten on erotettu ja asetettu lastenhoidontarkastajan välittömään johtoon, laadittu n. s. amerikkalaisen korttijärjestelmän mukainen lastenluettelo eri henkilöselvityksineen kustakin luetteloon otetusta henkilöstä.

Tämä luettelo, johon etusijassa on tarkoitus ottaa kaikki vaivaishoidon huostassa olevat lapset, käsittää ne aikuisetkin henkilöt, jotka on annettu yksityiskoteihin hoidettaviksi, ja luettelo on laadittu samain periaatteiden ja likimain yhtäläisten perusteiden mukaan, kuin kaikki kaupungissa olevat avunsaajat käsittävä suuri luettelo, jota niinikään vuoden varrella perustettu rekisteritoimisto hoitaa.

Kaikkiaan 847:stä Helsingin kaupungin vaivaishoidon vuonna 1912 elätteleelle antamasta henkilöstä oli:

	15 vuotta vanhempia.	15 vuotta nuorempia.	Yhteensä.
Elätteleellä kaupungissa	36	202	238
„ maaseudulla	202	407	609
Yhteensä	238	609	847

Vastaavat luvut vuodelta 1911 olivat:

	15 vuotta vanhempia.	15 vuotta nuorempia.	Yhteensä.
Elätteellä kaupungissa	37	165	202
„ maaseudulla	219	296	515
Yhteensä	256	461	717

Maaseudulle elätteelle annetuista oli sijoitettuina alempana mainittuihin paikkakuntiin, missä oli vaivahoitohallituksen asettamia asiamiehiä:

Kirkkonummen pitäjään	96
Vihdin „	43
Espoon „	73
Siuntion „	50
Helsingin „	53
Tuusulan „	27
Nurmijärven „	10
Sipoon „	113
sekä erinäisiin muihin kuntiin, joissa ei ole asiamiehiä, vaan valvontaa toimittaa asianomainen paikkakunnan vaivahoitoviranomainen	144
Yhteensä	609

Kaikista elätteelle annetuista kuoli (7 aikuista ja 6 lasta)	13
täytti 15 vuotta	31
omaiset ottivat hoitoonsa	18
otettiin vaivaistaloon tai muuhun laitokseen	27
karkasi	8
siirrettiin terveydenhoitolaetakunnan valvonnan alaisiksi mielenvikaisina	70

Paikallisasiamiehinä edellä mainituilla elätteelleantolalueilla ovat vuoden varrella toimineet:

Kirkkonummella: rouva Selma Warelius, joka tuli vanhuuden ja kivullosuuden tähden eronneen ent. siltavoudin K. A. Lönnqvistin sijaan.

Vihdissä: poliisiylikonstaapeli G. Grönberg.

Espoossa: neiti Anna Bergström.

Siuntiossa: neiti Victoria Boxström.

Helsingin pitäjässä: rouva Maria Ekholm, joka tuli toimestaan luopuneen kaitsija G. A. Fältin sijaan.

Tuusulassa: neiti Siina Helenius, joka tuli paikkakunnalta pois muuttaneen rouva Elin Petroffin sijaan.

Nurmijärvellä: rouva Alexandra Sivén.

Sipoossa: kaitsija A. Stenman.

Näiden asiamiesten palkkio, joka ennen oli vuodekseen määrätty, maksetaan kertomusvuoden alusta vaivaishoitohallituksen joulukuun 29 päivänä 1911 tekemän päätöksen johdosta kullekin alueelle elätteelle annettujen henkilöjen luvun mukaan siten, että asiamiehen palkkio kustakin elätteelle annetusta, paikallisasiamiehen silmälläpidon alaisesta lapsesta on 8 sekä kustakin aikuisesta henkilöstä 5 markkaa vuodessa. Sen lisäksi saavat paikallisasiamiehet lukea hyväkseen täyden korvauksen tarkastusmatkainsa aiheuttamista todellisista matkakuluista sekä posti- ja puhelinmaksuista, kaikki laskun mukaan.

Lastenhoito
kunnan lasten-
kodissa Oulun-
kylässä.

Kun lastenkoti on ollut ja edelleen on saman taloudellisen hallinnon alaisena kuin työ- ja vaivaistalokin, sisältyvät tiedot siitä viimeksi mainituista laitoksista annettuun yleiseen selontekoon.

Kun vuoden varrella kuitenkin on kodin hoitoa vastaan monia muistutuksia ja kanteluja sekä yksityisesti että virallisesti tehty ja nämä ovat johtaneet laajoihin poliisitutkintoihinkin, valitettavasti yhä vielä tuntemattomin tuloksin, katsoo vaivaishoitohallitus olevan syytä mainituista seikoista antaa tarkemman kertomuksen.

Lastenkoti on, niinkuin tunnettu, sijoitettuna eräisiin vanhempiin rakennuksiin kaupungin omistaman Äggelbyn kartanon maalla sekä osittain viereiselle, niinkään kaupungin omistamalle Nybondaksen tilalle.

Kodissa on, paitsi vaivaishoidon huostaansa ottamia äitejä pikkulapsineen, hoidettu kaiken ikäisiä lapsia, vastasyntyneistä 15-vuotiaisiin asti, jotka on sinne otettu siksi kunnes heihin nähden on muuhun toimenpiteeseen voitu ryhtyä.

Lastenkodin taloudenhoitoa on, niinkuin edellä mainittiin, hoitanut työ- ja vaivaistalon johtaja; sisäisen järjestyksen valvonta ja turvattien hoito taas on ollut vaivaishoitoon väliaikaisesti asetetun ylitarkastajan, sittemmin lastenhoidontarkastajan toimesta. Kodin välitöntä hoitoa varten on ollut: ylihoitajatar (johtajatar), jossa toimessa maaliskuun 1 päivästä lähtien on ollut neiti Signe Syväne, keittäjätär, joka sen ohessa hoitaa ruokalaa, sekä kolme lastenhoitajatar (2 pieniä, enintään 2 vuotiaita sekä 1 vanhempia lapsia varten), minkä ohessa kotiin otettujen äitien työkykyä on käytetty

hyväksi kodin muussa hoidossa, niinkuin keittämisessä, leipomisessa, juomanpanossa, vaatteiden pesussa, siivoamisessa ja lastenhoidossa, sikäli kuin tämä on ollut mahdollista, sekä ompelutöiden suorittamisessa kodin tarpeisiin.

Edellä mainitut lastenkodin hoitoon kohdistetut kantelut koskivat väitettyä lasten huonoa hoitoa ja pahoinpitelyä sekä siellä käytetyn ruuan laatua.

Tarpeellisen selvyuden saamiseksi näiden kantelujen oikeutuksesta päätti vaivaishoitohallitus asiasta toimittaa tarkan tutkinnan, jota varten hallitus kokonaisuudessaan kokoontui lastenkodissa loka-kuun 2 päivänä. Kokouksessa olivat niinkään saapuvilla kutsuttuina asiantuntijoina toinen kaupunginlääkäri, lääketieteellisensijaatti Harald Råbergh, ja kaupungin lastenhoitoyhdistyksen lastenkodin johtajatar, neiti Ingrid Poppius.

Mainitussa kokouksessa kuulusteltiin, paitsi kodin palvelijastoa, kaikkia siellä olevia aikuisia hoidokkeja sekä moniaita sivullisia, mutta kotiin ja sen hoitoon hyvin perehtyneitä henkilöjä; kaikki suojat sekä ruoka ja ruokatavarat tutkittiin.

Tästä tutkinnasta kävi täysin selvästi ilmi, että tehdyt syytökset — ainakin pääasiassa — olivat osin aivan aiheettomia, osin olevien olojen vääristelyä. Tämän todistivat yhtäpitävästi kaikki todistajina kuullut henkilöt, lukuunottamatta muutamia aikuisia hoidokkeja, joiden eriävät lausunnot, häilyviä ja ristiriitaisia kun olivat, ilmeisesti johtuivat pelkästä moittimishalusta ja pahansuopaisuudesta. Näiden viimeksi mainittujen todistajain lausuntoihin kävi paneminen sitä vähemmän arvoa, kun heidän aikaisempi elämänsä oli sellainen, että he, vaikka heitä täytyikin laillisesti pitää todistajaksi kelpaavina, kuitenkin olivat siveellisesti vajamittaisia. Vaivaishoitohallitus ei sentähden ole tehtyjen ilmiantojen johdosta ja toimittamansa tutkinnan perusteella havainnut olevan syytä ryhtyä minkäänlaisiin toimenpiteisiin, varsinkin kun tuloksia edellä mainituista poliisitutkinnoista, joista maamme vaivaishoidontarkastajan vaatimuksen johdosta läänin kuvernöörin määräyksen perusteella toisen toimitti Huopalahden piirin kruununnimismies ja toisen Helsingin poliisimestarin lainopillinen apulainen, ei vielä ole saatettu vaivaishoitohallituksen tiedoksi eivätkä ne muutoinkaan ole sille tunnettuja, vaikka jo on enemmän kuin puoli vuotta kulunut tutkintain alottamisesta.

Seuraavat numeroluvut osottavat lastenkodissa vuonna 1912 hoidettujen sekä sieltä poistettujen lasten lukumäärät ynnä poistamisen syyt:

	Rintalapsia ilman äitejä.	Rinta- lapsia äitiineen.	Muita lapsia (1—15 v.).	Yhteensä.
Vanhemmat ja omaiset ottivat hal- tuunsa	3	27	29	59
Toinen kunta otti haltuunsa	2	3	3	8
Annettiin elätteelle	3	1	47	51
Kuoli	19	5	1	25
Muutettiin sairaalaan	—	1	2	3
Karkasi	—	—	2	2
Kasvatuslautakunta otti haltuunsa	—	—	1	1
Oli jälellä vuoteen 1913	9	3	22	34
Yhteensä	36	40	107	183

Suurin kodissa yhtäaikaan hoidettujen lasten luku on ollut 44 ja vähin 20. Elatuspäiviä oli 12,125. Keskimääräinen päivittäinen hoidokkiluku oli 33 lasta. Keskimääräinen elatuspäiväin luku kutakin lasta kohti oli 66.26.

Kun alkutalvesta alkoi lastenkodissa olla tilanpuutetta, pantiin liikasijoituksen välttämiseksi vuoden alussa muuan Åggelbyn kartanossa sijaitseva, tarkoitukseen kelpaava huone asuttavaan kuntoon ja luovutettiin pientenlastenosastolla palvelevain kahden hoitajattaren asunnoksi. Vähää myöhemmin pantiin kuntoon muuan viereisessä Nybondaksen talossa sijaitseva huone, mihin sijoitettiin kahdeksan 2—5-vuotiasta lasta hoitajattarineen. Kun myöhemmin vuoden varrella edelleen syntyi tilanpuutetta, sisustettiin muuan Åggelbyn kartanossa mankeli- ja kuivaushuoneeksi käytetty isonlainen suoja asuinhuoneeksi.

Tämän järjestelyn kävi toimeenpaneminen, sen johdosta että kaikki mainittavampi lastenkodin vaatteiden pesu sekä leipominen kokonaan voitiin toimittaa Forsbyssä vaivaistalon muutettua sinne.

Samanaikaisesti voitiin ryhtyä toiseenkin yhtä tärkeään kuin kauan toivottuun järjestelyyn ei ainoastaan lastenkodin sisäisen järjestyksen parantamiseksi, vaan myös siellä vallitsevan tilanpuutteen poistamiseksi.

Lastenhoidontarkastajan esityksestä määräsi nimittäin vaivaishoitohallitus kokouksessaan lokakuun 7 päivänä, että kaikki siihen aikaan kodissa pienten lastensa kera hoidetut äidit — lukuunottamatta muutamia harvalukuisia, jotka valinnan jälkeen katsottiin sopiviksi jäämään sinne suorittamaan erinäisiä työtehtäviä — oli siirrettävä Forsbyhyn. Sen ohessa päätettiin, että vatedeskin ja kunnes muu järjestely voitiin aikaansaada, kaikki vaivaishoidon huostaan joutuvat äidit, joilla oli kahta vuotta nuorempia lapsia, otettaisiin Forsbyn vaivaistaloon, missä heille oli varattu eri osasto.

Kaikki muut vaivahoidon huolenpidon tarpeessa olevat lapset taas otettaisiin samoin kuin siihenkin asti lastenkotiin.

Suuria vaikeuksia on lastensairaalan puute tuottanut vaivahoitohallitukselle. Täyttäessään voimassa olevan vaivahoitoasetuksen 2 §:n mukaista laissa määrättyä elatusvelvollisuuttaan on vaivahoitohallituksen ollut pakko lastenkotiin hoidettavaksi ja ylläpidettäväksi ottaa ja siellä säilyttää asianmukaisen hoidon puutteessa olevia lapsia aivan siihen katsomatta, ovatko ne olleet terveitä vai sairaita. Lukemattomia yrityksiä on turhaan tehty sairaiden lasten sijoittamiseksi sairaaloihin saamaan tautinsa vaatimaa hoitoa, jommoista on ollut mahdoton antaa sen laatusessa lastenkodissa, kuin vaivahoitohallituksella on käytettävänä. Tuskin kuitenkaan on luultavaa, että tämä puute olisi mainittavasti vaikuttanut lastenkodin lasten kuolleisuuteen, joka elokuulla oli kokonaista 10 tapausta. Ajatellessa kuinka huonosti hoidettuja useimmat näistä lapsista ovat olleet ennen vaivahoitohallituksen huostaan tuloaan, mitä perintätauteja heillä on ollut, mitä äkillisiä vatsa- ja muita tauteja he ovat lastenkotiin tullessaan sairastaneet, näyttää luonnolliselta, että nämä lapset ovat paljon suuremmassa määrässä kuin terveet lapset olleet tuomittuja menehtymään, vaikkakin elämää olisi täysin järkiperaisella sairaalahoidolla eräissä tapauksissa voitu hiukan pitentää. Professorien W. Pippingin ja V. Sucksdorffin näiden kuolemantapausten johdosta toimittamasta kodin olojen tutkimuksesta ei käynyt selville mitään, mikä olisi antanut tukea sille oletukselle, että lisääntynyt kuolleisuus olisi aiheutunut huolimattomuudesta tai huonosta hoidosta. Yksimielisesti herrat Pipping ja Sucksdorff kuitenkin pitivät sopimattomana, että sairaita lapsia hoidetaan lastenkodissa, ja puolsivat sentähden ryhtymistä toimiin lastensairaalan aikaansaamiseksi. Kohta tämän jälkeen antoikin lastenhoidontarkastaja vaivahoitohallitukselle kirjoituksen, jossa m. m. esitettiin tämä vaatimus. Samanlaisen vaatimuksen teki samaan aikaan lastenkodin lääkäri.

Vaivahoitohallituksen terveydenhoitolautakunnalle syyskuun 20 päivänä osottaman kirjelmän johdosta teki lautakunta asiasta esityksen kaupunginvaltuustolle, joka sitten lokakuun 8 päivänä päätti viipymättä perustettavaksi väliaikaisen lastensairaalan. Siihen voitiin lokakuun 15 päivänä ottaa ensimmäiset potilaat, ja siitä lähtien on lastenkotiin saapuneet sairaita tai siellä sairastuneet lapset siirretty mainittuun sairaalaan, joka valitettavasti jo on osottautunut liian pieneksi.

Osottaakseen, miten lastenkotiin otettujen lasten hoito on toimitettu ja mitä vaikeuksia siinä on ollut voitettavana, katsoo vaivahoitohallitus olevan paneminen tähän kodin lääkärinä 1912 vuoden

loppuun toimineen tohtori Väinö Dahlbergin vuoden varrella tekemänsä muistoonpanojen pohjalla laatiman katsauksen Helsingin vaivahoitohallituksen lastenkodissa maaliskuu—joulukuulla 1912 valinneisiin terveydellisiin oloihin.

Katsaus vaivahoidon lastenkodin terveydellisiin oloihin maaliskuu—joulukuulla 1912.]

Sittenkun järjestetty päiväkirjanpito oli maaliskuun 1 päivästä 1912 otettu kodissa käytäntöön, on myös käynyt mahdolliseksi laatia tarkempaa tilastoa hoidokkien terveydentilasta, ja annetaan tässä siitä eräitä tietoja, jotka näyttävät tarjoovan mainittavampaa mielenkiintoa.

Vaikka ainoastaan yhden vuoden kokemuksesta saatu aineisto on verraten vähäinen, on kuitenkin yritetty tämän aineiston pohjalla selvittää erikseen aviollisten ja aviottomain sekä rintamaidolla ja keinollisella ravinnolla elätettyjen lasten terveydentilaa. Seuraavissa tilastotiedoissa on tätä jakoa mikäli mahdollista noudatettu.

Hoidokkiluvun vaihtelua lastenkodissa maaliskuun 1 ja joulukuun 31 päivän välisenä aikana valaisevat seuraavat numeroluvut:

Vastaanotettuja lapsia	157,	niistä pieniä	71
Poistettuja	123	”	59
Vuoteen 1913 jälellä olevia	34	”	12

Vastaanotetuista lapsista oli:

Aviollisia	37	23.6 %
Aviottomia	113	72.0 ”
Tuntematonta syntyperää	7	4.4 ”
<u>Yhteensä</u>		157 100.0 %

Semmoisesta vanhempain entisyydestä, minkä saattaa olettaa vaikuttavan lasten vastaiseen terveydentilaan, on saatu seuraavat tiedot (prosenttiluvut kohdistuvat ainoastaan niihin, joista tietoja on saatu):

Kunnollisia	7	5.4 %
Kuolleita	18	14.0 ”
Siveettömiä, alkoholisteja, rikoksesta vangittuja tai tuomittuja	21	16.3 ”
Kadonneita tai muutoin lapsensa hylänneitä	30	23.3 ”
Huolimattomia, likaisia tai pahansuisia	18	14.0 ”
Sukupuolitaudin saastuttamia	7	5.4 ”
Tuberkuloosia	6	4.6 ”
Muutoin kivullosia (tauti tuntematon)	22	17.0 ”
<u>Yhteensä</u>		129 100.0 %

Vastaanottotilaisuudessa vallitsevan terveydentilan sekä aviollisuuden ja aviottomuuden mukaan ryhmittäytyivät lapset seuraavasti:

	Avioll. lapsia.	%.	Aviott. lapsia.	%.	Tuntemat. syntyperä.	%.	Yhteensä.	%.
Hyvä	15	40.5	32	28.3	1	14.3	48	30.6
Huono	22	59.5	81	71.7	6	85.7	109	69.4
Yhteensä	37	100.0	113	100.0	7	100.0	157	100.0

Tautien lukumäärän yhdistelmä antaa, kun moni lapsi samaan aikaan sairasti useita eri tauteja, seuraavan tuloksen:

	Lapsia.	Tauteja.	%.
Aviollisia lapsia	22	32	145.5
Aviottomia „	81	138	170.4
Tuntematon syntyperä	6	12	200.0
Kaikki	109	182	167.0

Tautien laatu ja lukumäärä eri ryhmissä näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Taudin laatu.	Avioll. lapsia.	Aviott. lapsia.	Tuntemat. syntyperä.	Yh- teensä.
Hengityselinten häiriöitä	3	21	1	25
Ruansulatuselinten häiriöitä	3	43	3	49
Riisitauti (rachitis)	6	15	2	23
Risatauti	4	8	2	14
Yleinen synnynnäinen heikkous	7	30	1	38
Ihotauteja	3	15	2	20
Muita tauteja	6	6	1	13
Yhteensä	32	138	12	182

Vallitsevina tauteina olivat: mahahäiriöt, yleinen heikkous, rintaviat ja riisi.

Viisi lasta, joissa epäiltiin olevan tuberkulosia, syystä että tavalliset tutkimusmenettelyt eivät antaneet varmaa tulosta, on Pirquetin menettelyä käyttämällä tutkittu Marian sairaalassa, jolloin 2 antoi myönteisen ja 3 kielteisen tuloksen. Kahdeksan lasta, joissa epäiltiin olevan kuppatautivikoja, on dermatologisella osastolla tutkittu Wassermannin menettelyä käyttämällä, jolloin 3 reageerasi myönteisesti ja 5 kielteisesti.

Huhtikuun 1 päivästä lähtien on lapset, jotka ovat oleskelleet kodissa kauemmin kuin vain muutaman päivän, tavallisesti punnittu joka toinen viikko, ja tässä esitetään lyhyesti ensimmäisen ja viimeisen punnituksen tulokset:

	Punnittuja lapsia.	Lapsia, joiden paino oli lisääntynyt. %.	Lapsia, joiden paino oli vähentynyt. %.	Lapsia, joiden paino oli ennallaan. %.
Aviolliset lapset	26	18	69	5 19
Aviottomat „	85	62	73	20 23.5
Tuntematon syntyperä	3	—	—	2 67
Kaikki	114	80	70	27 24
				7 6

Maaliskuun 1 ja joulukuun 31 päivän välisenä aikana Oulunkylän lastenkodissa hoidetuista 157 lapsesta oli vuoteen 1913 jälellä 34. Muut poistettiin, ja heidän terveydentilansa kodista poistuessa näkyi seuraavista numeroluvuista:

	Poistettuja lapsia.	% poistettujen lasten kokoluvesta.	% vastaanotettujen lasten kokoluvesta.
Terveinä	75	61.0	47.8
Parempina ¹⁾	18	14.6	11.5
Parantamattomina ..	7	5.7	4.4
Kuolleina	23	18.7	14.6
Yhteensä	123	100.0	78.3

Eri ryhmiin nähden olivat vastaavat numeroluvut:

	Avioll. lapsia.	%.	Aviott. lapsia.	%.	Tuntemat. syntyperä.	%.
Terveitä	22	59.5	50	44.3	3	42.8
Parempia	6	16.2	11	9.7	1	14.3
Parantamattomia	—	—	7	6.2	—	—
Kuolleita	3	8.1	18	15.9	2	28.6
Jälellä vuoteen 1913 ..	6	16.2	27	23.9	1	14.3
Yhteensä	37	100.0	113	100.0	7	100.0

Hoidokkien joukossa oli 71 n. s. rintalasta (1 vuotta nuorempia). Näistä olivat:

Imetettyjä	29	40.9 %.
Keinollisesti ruokittuja	37	52.1 „
Osin imetettyjä, osin keinollisesti ruokittuja	5	7.0 „
Yhteensä	71	100.0 %.

¹⁾ Riisitautiset lapset on luettu parempiin, vaikka olivatkin muutoin aivan terveitä.

Rintalasten terveydentila lastenkotiin tullessa käy selville seuraavista numeroluvuista:

	Imetetyjä lapsia.		Keinoll. ruokittuja lapsia.		Osin imetettyjä, osin keinoll. ruok. lapsia.		Yhteensä.	
		%.		%.		%.		%.
Hyvä	10	34.5	5	13.5	1	20.0	16	22.5
Huono . . .	19	65.5	32	86.5	4	80.0	55	77.5
Yhteensä	29	100.0	37	100.0	5	100.0	71	100.0

Ennen noudatetun periaatteen mukaan lukien oli tautien luku:

	Lapsia.	Tauteja.	%.
Imetetyissä lapsissa	19	22	115.8
Keinollisesti ruokituissa lapsissa	32	63	196.9
Osin imetetyissä, osin keinollisesti ruokituissa lapsissa	4	5	125.0
Kaikki	55	90	163.6

Alempana olevat numeroluvut osottavat rintalasten painon niiden tullessa lastenkotiin ja sieltä poistuessa:

	Punnittuja lapsia.	Lapsia, joiden paino lisääntyi.	%.	Lapsia, joiden paino väheni.	%.	Lapsia, joiden paino pysyi ennallaan.	%.
Imetetyt lapset	23	20	87.0	2	8.7	1	4.3
Keinollisesti ruokitut lapset	31	12	38.7	19	61.3	—	—
Osin imetetyt, osin keinollisesti ruokitut lapset	4	2	50.0	2	50.0	—	—
Kaikki	58	34	58.6	23	39.7	1	1.7

Pienten lasten terveydentila niiden poistuessa lastenkodista näkyvä seuraavista numerotiedoista:

	Imetetyjä lapsia.	%.	Keinollisesti ruokittuja lapsia.	%.	Osin imetettyjä, osin keinoll. ruokittuja lapsia.	%.	Yhteensä lapsia.	% vas-taan- otettujen lasten koko luvusta.	% pois-tettujen lasten koko luvusta.
Terveitä	14	48.3	4	10.8	—	—	18	30.5	25.3
Parempia . . .	5	17.2	5	13.5	2	40.0	12	20.3	16.9
Parantamattomia	5	17.2	2	5.4	—	—	7	11.9	9.9
Kuolleita . . .	3	10.4	17	46.0	2	40.0	22	37.3	31.0
Jällellä vuoteen 1913	2	6.9	9	24.3	1	20.0	12	20.3	16.9
Yhteensä	29	100.0	37	100.0	5	100.0	71	120.3	100.0

Maaliskuun 1 ja joulukuun 31 päivän välisenä aikana vastaanotetuista 157 lapsesta kuoli vuoden varrella 23 (14.6 %). Lastenkotiin tullessaan oli 3 (13.0 %) näistä terveitä ja 20 (87.0 %) sairaita, sairastaen 38 tautia.

Kuolleista lapsista oli:

Avioliitossa syntyneitä	3	13.0 %.
Avioliiton ulkopuolella syntyneitä	18	78.3 „
Tuntematonta syntyperää.....	2	8.7 „
Yhteensä 23		100.0 %.

Miten sittemmin kuolleet rintalapsset oli ruokittu, näkyy seuraavasta:

Imetettyjä lapsia.....	3	13.6 %.
Keinollisesti ruokittuja lapsia.....	17	77.3 „
Osin imetettyjä, osin keinollisesti ruokittuja	2	9.1 „
Yhteensä 22		100.0 %.

Kuolleista pienistä lapsista väheni kahdenkymmenen paino lastenkodissa ollessa, jota vastoin yhden lapsen paino pysyi ennallaan.

Kuolemansyyt olivat:

Ripuli	8
Synnynnäinen heikkous	6
Tuberkulosi	6
Keuhkotulehdus	2
Syfiiliittinen vika	1
Yhteensä 23	

Suoranaiset
avustukset.

Suoranaista avustusta koteihinsa saaneista köyhistä oli:

	1912.	1911.	1910.	1909.	1908.
Henkilöitä, jotka 17 p:nä maaliskuuta 1879 annetun arm. asetuksen 2 §:n mukaan ehdottomasti olivat oikeutetut vaivaishoittoon	1,131	971	685	782	769
Puutteenalaisia henkilöjä, jotka eivät ehdottomasti olleet oikeutettuja vaivaishoittoon.....	631	563	594	492	497
Yhteensä	1,762	1,534	1,279	1,274	1,266

Helsingin kaupungin vaivahoidon kustannuksella hoidettiin vuonna 1912 alempana mainituissa laitoksissa tai turvakodeissa seuraava henkilömäärä:

Erinäisissä
laitoksissa
hoidetut.

Lapinlahden mielenvikaisten keskuslaitoksessa ..	6
Pitkäniemen " "	7
Niuvanniemen " "	3
Käkisalmen " turvalaitoksessa ..	14
Seilin " "	19
Räckhalsin kaatuvatautisten kodissa	8
Vaajasalon " hoitolaitoksessa	1
Helsingin sokeain miesten työkoulussa.....	2
Yhteensä	60

Vaivaistalosta erillään olevissa sairaaloissa Helsingin vaivahoidon kustannuksella hoidettujen henkilöiden lukumäärä oli:

Vaivaistalosta
erillään ole-
vissa sairaaloissa
hoidetut.

	1912.	1911.	1910.	1909.	1908.
Yleisen sairaalan eri osastoilla.....	236	204	264	312	374
Muissa sairaaloissa	4	5	8	41	58
Yhteensä	240	209	272	353	432

Erinäisten vaivahoidolle lahjoitettujen, rahatoimikamarin hoitamien rahastojen korot on vaivahoitohallitus jakanut 84 henkilön kesken, jotka maksuosotuksilla ovat rahatoimikonttorista nostaneet heille myönnetty osuudet.

Lahjoitettujen
rahastojen
koroilla avus-
tetut.

Nämä korkovarot on jaettu seuraavan laskelman mukaan:

Helmikuussa 1912 korkoa:

Aleksandran rahastosta	Smk	200: --
Wilhelm Elgin rahastosta	"	609: 18
Gustaf Hanellin rahastosta.....	"	307: 50
Hedvig Charlotta Gripenbergin rahastosta	"	662: 35

Toukokuussa 1912 korkoa:

Carl Sierckenin rahastosta	"	165: 60
Gustava Katharina Brobergin y. m. rahastoista ..	"	857: 70

Lokakuussa 1912 korkoa:

Maria Bergmanin rahastosta	"	591: 39
----------------------------------	---	---------

Joulukuussa 1912 korkoa:

Adolf Fredrik Sierckin rahastosta	"	414: --
Elsa Maria Lampan rahastosta.....	"	616: 85
Lisette Gardbergin rahastosta	"	59: 15
W. J. E. Westzynthiuksen rahastosta.....	"	936: 70

Yhteensä Smk 5,419: 72

Erinäiset avus-
tukset.

Niiden henkilöiden lukumäärä, joita kertomusvuoden eri kuu-
kausina on avustettu ruokavaroilla (ruoka-annoksilla työväenhöyry-
keittiöistä), sekä niiden henkilöiden lukumäärä, jotka ovat saaneet
lääkkeitä vaivaishoidon kustannuksella, näkyy taulusta 1.

Vaivaishoidon
tulot ja menot.

Seuraava laskelma osoittaa vaivaishoidon tulot ja menot vuonna
1912:

	Smk.	piä.	Smk.	piä.
Tulot.				
Säästöä vuodelta 1911.....	—	—	834	27
Vaivaistalon hoidokkien tekemistä töistä	34	30		
Työlaitoksen ” ” ”	9,278	40		
Vaivaistalon maan tuotto	3,196	15		
Ylimääräistä tuloa vaivaistalon ruokalasta	736	70		
Korvausta köyhäin ylläpidosta	31,772	—	45,017	55
Korkoa ja osinkoa	—	—	253	96
Nostettu rahatoimikonttorista	—	—	1)634,325	25
Kaupungin laitosten hyväksymistä laskuista	—	—	7,007	66
Yhteensä Smk	—	—	687,438	69
Menot.				
<i>1. Vaivaishoito</i> hallitus.				
Palkkaukset.....	28,500	—		
Kaupungissa olevain kaitsijain ja vakinaisten maaseutu- asiamiesten palkkiot	8,010	—		
Tarkastusmatkain korvaus	1,141	76	37,651	76
<i>2. a) Vaivaistalo.</i>				
Palkkaukset.....	26,873	24		
Vaatus	16,151	33		
Ruoka	52,225	78		
Lääkkeet	5,132	78		
Kalusto	9,168	40		
Polttopuut ja valaistus	22,978	01		
Hevosenrehu	2,242	16		
Korjaustyöt.....	668	70		
Sekalaiset menot	16,059	57	151,499	97
<i>b) Työlaitos.</i>				
Palkkaukset	4,780	—		
Polttopuut ja valaistus	417	88		
Ruoka	14,000	—		
Siirto	19,197	88	189,151	73

1) Rahatoimikonttorista on vuoden varrella nostettu kaikkiaan 635,000
markkaa, josta määrästä on palautettu Smk 674: 75.

	Smk.	p.ä.	Smk.	p.ä.
Siirto	19,197	88	189,151	73
Vaatetus	5,251	07		
Tarveaineet	16,826	72		
Kalusto ja työkalut	1,921	40		
Uutteruusrahat	2,625	—		
Sekalaiset menot	1,323	20	47,145	27
<i>c) Mielenvikaisten hoitolaitos.</i>				
Palkkaukset	21,810	—		
Vaatetus	8,669	73		
Ruoka	38,000	—		
Lääkkeet	3,228	20		
Kalusto	584	86		
Polttopuut ja valaistus	14,682	24		
Korjaustyöt	645	43		
Uutteruusrahat	315	—		
Sekalaiset menot	5,262	48	93,197	94
<i>3. Laitoksen ulkopuolella olevien köyhien avustaminen.</i>				
Elätteelleantokustannukset	98,134	74		
Sairaanhoitokustannukset	10,428	51		
Mielisairaiden hoitokustannukset	40,754	08		
Lääkkeet	12,510	75		
Suoranaisia avustuksia				
a) vaivahoitoon ehdottomasti oikeutetuille henkilöille	131,314	39		
b) puutteenalaisille, jotka eivät ehdottomasti ole oikeutettuja vaivahoitoon	43,218	—	174,532	39
			336,360	47
<i>4. Sekalaista.</i>				
Hautauskuluja	1,872	30		
Tarverahoja	4,361	57		
Arvaamattomia menoja	7,499	66	13,733	53
Kustannuksia työ- ja vaivaistalon muutosta	—	—	2,463	85
Rekisteritoimiston menoja	—	—	4,999	99
Yhteensä menoja	—	—	687,052	78
Kassasäästö vuoteen 1913	—	—	385	91
Yhteensä Smk	—	—	687,438	69

Seuraava taulu osottaa määrärahein ja menojen välisen eron vuonna 1912:

	Määrä- rahat ¹⁾ .	Menot.	Määrä- rahoja ylitetty.	Määrä- rahoja säästynyt.
Palkkaukset	28,500	28,500	—	—
Kaitsijain palkkiot	8,500	8,010	—	490
Tarkastusmatkain korvaus	1,000	1,141 76	141 76	—
Vaivaistalo	¹⁾ 137,060	151,499 97	14,439 97	—
Työlaitos	¹⁾ 45,090	47,145 27	2,055 27	—
Mielenvikaisten hoitolaitos	118,910	93,197 94	—	25,712 06
Elätteelleantokustannukset	80,000	98,134 74	18,134 74	—
Sairaanhoitokustannukset	14,000	10,428 51	—	3,571 49
Mielisairaiden hoitokustannukset	46,000	40,754 08	—	5,245 92
Lääkkeet	12,000	12,510 75	510 75	—
Suoranaiset avustukset	160,000	174,532 39	14,532 39	—
Sekalaiset menot	9,500	13,733 53	4,233 53	—
Työ- ja vaivaistalon muutto- kulut	10,000	2,463 85	—	7,536 15
Rekisteritoimiston menot	5,000	4,999 99	—	— 01
Yhteensä Smk	675,560	687,052 78	54,048 41	42,555 63

1912 vuoden menosäännön mukaan oli vaivaishoitoa varten osotettu 656,460 markkaa, josta summasta kuitenkin kaupunkilähetys sai käytettäväkseen 13,000 markkaa työlaitostensa voimassapitoon. Vaivaishoidon menoja varten oli siis jällellä 643,460 markkaa, mihin lisäksi tuli vuodelta 1911 siirtynyt työ- ja vaivaistalon muuttokustannuksiin myönnetty nostamaton 10,000 markan määräraha. Kaupunginvaltuusto on kuitenkin vuonna 1912 tehtyjen anomusten johdosta myöntänyt seuraavat lisämäärärahat:

Helmikuun 27 päivänä 1912 vaivaistaloa varten ..	Smk 10,000: —
Kesäkuun 11 päivänä 1912 rekisteritoimistoa varten ..	„ 5,000: —
” ” ” ” uutta työ- ja vaivaistaloa varten (maksettavaksi työlaitoksen eri määrä- rahoista)	„ 7,100: —
	Smk 22,100: —

Niinkuin edellä olevasta, 1912 vuoden määrärahein ja menojen välisen erotuksen osottavasta taulusta näkyy, oli menoja Smk 687,052: 78, jota vastoin määrärahoja (lisämäärärahat lukuunotettuina) oli ainoastaan 675,560 markkaa. Menot ylittivät siis määrärahasumman kaikkiaan Smk:lla 11,492: 78. Samasta taulusta näkyy niinkään, että mielisairaiden hoitolaitoksen ynnä Greijuksen lisähoitolan vuosimäärärahasta on säästynyt Smk 25,712: 06, sen johdosta että kaikki vaivaistalossa hoidetut mielenvikaiset, työ- ja

¹⁾ Lisämäärärahat lukuunotettuina.

vaivaistalon lokakuun 1 päivänä siirtyessä Forsbyn tilan maalle Vanhaankaupunkiin rakennettuun uuteen laitokseen, jäivät Kivelän sairaalaan sekä että mielisairaiden hoito samaan aikaan asetettiin terveydenhoitolautakunnan silmälläpidon alaiseksi ja kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan myönsi näiden ylläpitoon eri määrärahan vuoden viimeistä neljännestä varten. Sitä vastoin on useimmat muut vaivaishoidon määrärahat kaupunginvaltuuston luvalla ylitetty.

Vaivaishoidon hallinnosta selkoa tehdessä on myös otettava huomioon muiden kuntain ja yksityisten suorittamat apumaksut ja korvaukset sekä työ- ja vaivaistalon tulot. Kruunun vuodelta 1911 maksettavia korvauksia, joita maaliskuun 17 päivänä 1879 annetun arm. asetuksen 28 §:n perusteella on kruunulta haettu, ei vielä vuonna 1912 ole maksettu. Maksamatta ovat niinkään valtion korvaukset vuodelta 1910.

Kun tässä edellä luetelluista vaivaishoidon menoista, kaikkiaan Smk:sta 687,052: 78, vähennetään mainitut tuloerät Smk 45,017: 55, nähdään, että kunnan todelliset menot 1912 vuoden vaivaishoidosta olivat Smk 642,035: 23.

Lähinnä edellisinä vuosina nousivat vastaavat menot seuraaviin määriin:

1911	Smk	587,545: 83
1910	„	543,312: 14
1909	„	502,459: 11
1908	„	512,497: 93

Seuraava taulu osoittaa eri menojen välisen eron vuosina 1911 ja 1912:

	Menot.		Menot vuonna 1912 vuoteen 1911 verraten		
	1912.	1911.	lisäänty- neet.	vähenty- neet.	
Palkkaukset	28,500 —	21,000 —	7,500 —	—	—
Kaitsijain palkkiot	8,010 —	6,900 —	1,110 —	—	—
Tarkastusmatkain korvaus	1,141 76	1,002 —	139 76	—	—
Vaivaistalo	151,499 97	132,913 32	18,586 65	—	—
Työlaitos	47,145 27	34,452 71	12,692 56	—	—
Mielenvikaisten hoitolaitos	93,197 94	126,853 17	—	33,655	23
Elänteelleantokustannukset	98,134 74	80,741 92	17,392 82	—	—
Sairaanhoitokustannukset	10,428 51	7,214 03	3,214 48	—	—
Mielisairaiden hoitokustannukset	40,754 08	42,486 10	—	1,732	02
Lääkkeet	12,510 75	9,701 10	2,809 65	—	—
Suoranaiset avustukset	174,532 39	156,763 97	17,768 42	—	—
Sekalaiset menot	13,733 53	8,395 18	5,338 35	—	—
Työ- ja vaivaistalon muuttokulut	2,463 85	—	2,463 85	—	—
Rekisteritoimiston menot	4,999 99	—	4,999 99	—	—
Yhteensä Smk	687,052 78	628,423 50	94,016 53	35,387	25

Taulussa 2 annetaan erinäisiä tietoja vaivaishoidon ylläpitämisestä mielisairaista sekä taulussa 3 tietoja Sipoon mielisairaiden siirtolasta.

Henkilöjä, jotka vaivaishoitohallitus syystä tai toisesta on kutsuttanut tai tuottanut luokseen poliisin avulla, oli 198. Näistä otettiin työlaitokseen 61. Kuvernööriltä on anottu kuulutuksella etsittäväksi 37 huolimatonta perheenelättäjää.

Henkilöjä, joita toimitusjohtaja on vaivaishoitohallituksen puolesta poliisin pyynnöstä varottanut joutilaisuuden, kerjuun y. m. johdosta, oli 4,860, niistä 3,106 miestä ja 1,754 naista.

Kuvernöörin käsiteltäviksi suositeltiin 12 henkilöä eli 10 miestä ja 2 naista.

Työ- ja vaivaistalo.

Työ- ja vaivaistalon toiminnasta vuonna 1912 on sen johtaja antanut seuraavat tiedot:

Työ- ja vaivaistaloon otettuina on vuonna 1912 ollut kaikkiaan 1,449 henkilöä (1,386 vuonna 1911), niistä vaivaistaloon ja sen eri sairausosastoille 1,176 (1,148 vuonna 1911) ja työlaitokseen 273 (238 vuonna 1911).

Vaivaistaloon ja sen eri sairausosastoille otetuista 1,176 henkilöstä oli:

Miehiä	452
Naisia	540
Lapsia	184
	<u>Yhteensä 1,176</u>

Ikänsä mukaan ryhmittivät nämä seuraavasti:

10 vuotta nuorempia	171
10 ja 20 vuoden välillä	45
20 ” 30 ” ”	146
30 ” 40 ” ”	224
40 ” 50 ” ”	132
50 ” 60 ” ”	152
60 ” 70 ” ”	127
70 ” 80 ” ”	127
80 ” 90 ” ”	48
90 vuotta vanhempia	4
	<u>Yhteensä 1,176</u>

Näistä oli syntynyt:

Helsingissä	217
Muilla paikkakunnilla	959

Työlaitokseen otetuista 273 miehestä oli:

15 ja 20 vuoden välillä	10
20 ” 30 ” ”	35
30 ” 40 ” ”	63
40 ” 50 ” ”	57
50 ” 60 ” ”	57
60 ” 70 ” ”	35
70 ” 80 ” ”	15
80 ” 90 ” ”	1
Yhteensä	273

Näistä oli syntynyt:

Helsingissä	74
Muilla paikkakunnilla	199

Koko määrästä 1,449:stä kuoli vuoden varrella 133 (132 vuonna 1911), joista oli:

Miehiä	62
Naisia	45
Lapsia	26
Yhteensä	133

Suurin lukumäärä yhdellä kertaa laitoksessa olevia oli	812
Pienin lukumäärä	251
Koko vuoden keskimäärä	656

Laitoksessa hoidettujen mielisairaiden lukumäärä vuonna 1912 oli 565 (516 vuonna 1911), joista oli:

Miehiä	264
Naisia	301

Näistä hoidettiin mielisairaalassa 522 (473 vuonna 1911).

Elätteellä oli yksityisten henkilöiden luona maaseudulla 69, niistä:

Miehiä	11
Naisia	18
Lapsia	40

Näistä oli mielisairaita 11 miestä ja 18 naista. Edellä mainituista 69 elätteellä olevasta otettiin laitokseen takaisin 17, niistä 2 mielisairasta miestä ja 6 mielisairasta naista.

Muihin kuntiin kotiinlähetettyjä tai muiden kuntain asiamiesten pois ottamia oli 38, niistä:

Miehiä	13
Naisia	15
Lapsia	10

Laitoksen kirjoissa oli vuoden alussa 791 ja vuoden lopussa 343 hoidokkia.

Vuoden varrella vaivaistaloon ja sen eri osastoille otetut ovat olleet iäkkäitä, kivulloisia, raihnaisia taikka mielenvikaisia henkilöitä sekä turvattomia tai huonosti hoidettuja lapsia, joita viimeksi mainittuja on jonkun aikaa pidetty laitoksessa ja sitten annettu elänteelle yksityisiin, hyväksi tunnettuihin perheisiin, osin kaupunkiin ja osin maaseudulle, hoidettaviksi ja kasvatettaviksi.

Vaivaistaloon otettuja hoidokkeja on kykynsä mukaan käytetty työhön, mikä näkyy jo siitäkin, että suurimman osan kaikista uusista vuoden varrella tehdyistä vaatekappaleista ovat hoidokit valmistaneet, jota paitsi he niinkään ovat laitoksen vanhoja vaatekappaleita tarpeen mukaisesti pitäneet kunnossa. Vaivaistalon hoidokkien vuonna 1912 valmistamista uusista vaatekappaleista mainittakoon m. m. 1,300 lakanaa, 555 miehen ja 407 naisen paitaa, 340 pyyheliinaa, 225 röiijyä, 355 alushametta, 109 alusliiviä, 114 esiliinaa, 276 patjanpäällystä, 232 korvallisensuojusta, 149 naisen pukua, 47 pehmustettua päällysnuttua, 862 paria sukkia ja 503 korvallisempäällistä. Kaiken vaatteiden pesun, huoneiden puhtaanapidon y. m. ovat vaivaistalon hoidokit niinkään hoitaneet.

Tarkempia tietoja työlaitoksen toiminnasta vuonna 1912 saadaan tähän kertomukseen liitetystä taulusta 4. Kuitenkin on lisättävä, että vaivaistalossa vallinneen tilanpuutteen johdosta eräät henkilöt, jotka oikeastaan olisivat kuuluneet vaivaistaloon, ovat olleet lokakuun 1 päivään asti sijoitettuina työlaitokseen.

Vaivaistalon siirtyessä Forsbyhyn jätettiin Kivelän sairaalaan vaivaistalolle kuuluvaa omaisuutta noin 117,575 markan arvosta ynnä 25 sylvä halkoja, joiden arvo oli 2,900 markkaa, eli kaikkiaan omaisuutta 120,475 markan arvosta. Vanhan vaivaistalon palveluksessa oli 1 johtaja, 1 konttoriapulainen, 1 saarnaaja, 1 lääkäri, 1 emäntä, 2 tutkinnon käynnyttä ja 5 tutkinnon käymätöntä hoitajarta, 9 siivoojataria, 3 lastenhoitajataria ja 1 renki; työlaitoksen palveluksessa 1 kaitsija, 2 vahtimestaria ja 1 kirjuriapulainen; mieli-

sairaalan palveluksessa 1 ylihoitajatar, 24 nais- ja 7 mieshoitajaa ynnä 2 yövartijaa; Greijuksessa 1 ylihoitajatar, 3 naishoitajaa, 1 keittäjätär ja 1 astianpesijätär. Uuden vaivaistalon henkilökuntaan kuului 1 johtaja, 1 konttoriapulainen, 1 lääkäri, 1 saarnaaja, 1 varastonhoitaja, 1 emäntä, 1 ompelijatar, 4 hoitajatarta, 2 siivoojatar, 1 koneenkäyttäjää, 2 lämmittäjää, 1 pesunjohtajatar, 2 pesijätärtä, 1 emännöitsijä, 6 keittäjätärtä, 2 leipojatar, 1 renki, 1 puutarhatöiden johtaja; työlaitoksen palveluksessa oli 1 kaitsija, 4 vahtimestaria ja 1 kirjurinapulainen.

Keskikustannus kunkin aikuisen henkilön elatuksesta laitoksessa oli 45.58 penniä päivässä (44.08 pennin sijasta vuonna 1911).

Lähempiä tietoja ruuanpidosta työ- ja vaivaistalossa vuonna 1912 on taulussa 5.

Työ- ja vaivaistalon menot olivat vuonna 1912 kaikkiaan Smk 291,843: 18, vuonna 1911 Smk 294,219: 20.

Menoista tuli:

		1912.	1911.
Vaivaistalon osalle	Smk	151,499: 97	132,913: 32
Työlaitoksen „	„	47,145: 27	34,452: 71
Mielenvikaisten hoitolaitoksen osalle	„	93,197: 94	126,853: 17
	Smk	291,843: 18	294,219: 20

Hoitopäiviä oli vuonna 1912 kaikkiaan 240,269 (276,030 vuonna 1911), nimittäin:

		1912.	1911.
Vaivaistalossa	Smk	131,002: —	129,086: —
Työlaitoksessa	„	30,929: —	30,101: —
Mielenvikaisten hoitolaitoksessa	„	78,338: —	116,843: —
	Smk	240,269: —	276,030: —

Keskimääräinen kustannus hoitopäivää kohti oli:

		1912.	1911.
Vaivaistalossa	Smk	1: 16	1: 03
Työlaitoksessa	„	1: 52 ¹⁾	1: 15
Mielenvikaisten hoitolaitoksessa	„	1: 19	1: 09
Koko laitoksessa	„	1: 21	1: 07

Sairaalan ja mielenvikaisten hoitolaitoksen toiminnasta on työ- ja vaivaistalon lääkäri antanut seuraavia tietoja:

Sairaala ja mielenvikaisten hoitolaitos.

¹⁾ Työlaitoksesta ollutta tuloa lukuunottamatta (ks. taul. 4).

A. *Sairaala.*

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Jälellä vuodelta 1911.....	49	46	95
Vastaanotettu vuoden varrella 1).....	245	105	350
Yhteensä	294	151	445
Poistettu: terveinä.....	16	6	22
„ parempina.....	40	15	55
„ parantamattomina.....	54	31	85
„ kuolleina.....	62	34	96
Jälellä vuoteen 1913.....	122	65	187
Yhteensä	294	151	445
Sairaanhoitopäiväin luku.....			41,094
Päivittäinen keskimääräinen potilasluku.....			112.3
Sairaanhoitopäiviä keskimäärin potilasta kohti.....			92.3
Polikliinisesti käsitellyjä (lokakuun 1 päivään 1912).....			1,156

B. *Mielisairaiden hoitolaitos.*

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Jälellä edelliseltä vuodelta.....	142	141	283
Vastaanotettuja vuonna 1912.....	109	130	239
Yhteensä	251	271	522
Poistettuja vuonna 1912.....	113	117	230
Jälellä vuoteen 1913.....	138	154	292
Yhteensä	251	271	522
Sairaanhoitopäiväin luku.....			103,257
Päivittäinen keskimääräinen potilasluku.....			282.1
Sairaanhoitopäiviä keskimäärin potilasta kohti.....			197.8

Kotipaikkansa mukaan, mikäli sitä on saatu selville, ryhmittäytyvät vuoden varrella laitokseen otetut potilaat seuraavasti:

1) Lukuunotettuina vaivaistalon poismuutossa lokakuun 1 päivänä 1912 jällelle jätetyt potilaat.

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Helsinki	78	93	171
Muut Uudenmaan läänin paikkakunnat ...	4	2	6
Muut Suomen paikkakunnat	19	33	52
Suomen ulkupuoliset paikkakunnat	8	2	10
Yhteensä	109	130	239
Lapinlahden sairaalaan siirrettiin	—	2	2
„ sairaalasta otettiin	1	—	1
Greijuksen tylsämielisten naisten turvalaitok- sessa hoidettiin vuoden varrella	—	58	58
Suurin päivittäinen potilasluku	—	35	35
Sipooseen (ynnä rajakkaiseen Helsingin pitäjän Fastbölen kylään) sijoitettujen mielisairaiden koko luku	31	59	90
Näistä annettiin elätteelle vuonna 1912	11	18	29
Näistä otettiin takaisin	2	6	8
Kuoli	—	1	1
Poistettiin terveytyneinä ja parempina	4	6	10
Karkasi	1	—	1
Vuoteen 1913 oli jälellä:			
Sipoossa	24	44	68
Helsingin pitäjässä	—	2	2
Yhteensä	31	59	90

Taulu 1. Vaivahoitohallituksen

	Henkilöitä, jotka on																						
	Työ- ja vaivaistaloon.								Kunnan sairaaloihin.						Yleiseen sairaalaan.								
	Vaivais- taloon.			Sairaa- laan.		Mielisai- raalaan.		Työalokseen, miehiä.	Yhteensä.	Marian sairaalaan ¹⁾ .			Kivelän sairaalaan.		Yhteensä.	Sisätauti- osastolle.	Kirurgiselle osastolle.	Naistautien osastolle.	Silmätauti- osastolle.	Korvatauti- osastolle.	Dermatologiselle osastolle.	Lapsenpää- vauriokeu- teen.	
	Miehiä.	Naisia.	Lapsia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			Sisätauti- os.	Kirurgiselle os.	Kulutus- os.	Yleis- osastolle.	Mielenvika- isten osastolle.									
Pääkanslia:																							
Tammikuu	4	1	9	—	—	—	2	3	19	65	6	8	—	—	79	4	—	—	2	—	1		
Helmikuu	6	6	1	3	3	—	—	5	24	54	3	3	—	—	60	4	2	—	2	—	4		
Maaliskuu	3	2	3	1	3	1	—	3	16	35	4	14	—	—	53	3	—	—	—	—	2		
Huhtikuu	3	—	10	—	2	—	1	2	18	44	8	4	—	—	56	3	—	—	—	—	—		
Toukokuu	1	3	1	—	—	—	—	1	6	63	4	—	—	—	67	4	—	1	—	—	1		
Kesäkuu	1	—	5	6	2	—	—	5	19	48	4	2	—	—	54	2	—	—	—	—	2		
Heinäkuu	6	1	9	4	2	1	—	3	26	55	4	7	—	—	66	3	—	3	—	—	1		
Elokuu	7	1	2	4	1	—	—	3	18	46	5	5	—	—	56	4	—	—	—	—	4		
Syyskuu	5	1	5	1	5	—	1	1	19	50	4	6	—	—	60	3	1	—	—	—	3		
Lokakuu	1	2	3	—	—	—	—	6	12	48	5	15	13	5	86	1	—	1	—	—	3		
Marraskuu	3	6	5	—	—	—	—	9	23	19	6	9	32	3	69	2	2	—	1	—	1		
Joulukuu	5	9	7	—	—	—	—	4	25	33	2	9	18	—	62	2	—	1	1	—	1		
Yhteensä	45	32	60	19	18	2	4	45	225	560	55	82	63	8	768	35	5	5	7	—	5	21	
Haarakanslia:																							
Tammikuu	4	9	12	1	1	9	11	11	58	49	8	7	—	—	64	1	—	3	1	1	—	3	
Helmikuu	2	12	8	1	3	8	8	14	56	39	4	7	—	—	50	—	2	1	1	2	—	2	
Maaliskuu	3	7	5	2	1	2	4	18	42	49	7	8	—	—	64	1	—	2	3	1	—	—	
Huhtikuu	3	7	7	3	—	6	6	8	40	35	4	1	—	—	40	1	—	—	1	4	2	1	
Toukokuu	5	8	11	5	2	9	12	8	60	33	8	3	—	—	44	2	3	2	—	1	—	3	
Kesäkuu	6	4	6	1	—	12	6	2	37	31	4	7	—	—	42	1	—	1	1	1	—	4	
Heinäkuu	2	8	15	3	2	7	7	8	52	35	5	7	—	—	47	1	2	3	1	5	—	5	
Elokuu	3	14	10	—	—	5	6	9	47	27	14	3	—	—	44	1	—	1	1	—	—	5	
Syyskuu	1	9	5	3	2	10	12	9	51	29	7	12	—	—	48	1	1	—	2	2	—	3	
Lokakuu	4	5	8	—	—	—	—	20	37	39	11	7	21	17	95	2	1	3	4	2	—	3	
Marraskuu	4	3	9	—	—	—	—	20	36	35	9	9	16	28	97	2	2	1	—	—	—	4	
Joulukuu	1	8	11	—	—	—	—	19	39	32	3	15	10	21	81	1	—	1	—	1	—	3	
Yhteensä	38	94	107	19	11	68	72	146	555	433	84	86	47	66	716	14	11	18	15	20	—	2	36
Kaikkiaan	83	126	167	38	29	70	76	191	780	993	139	168	110	74	1,484	49	16	23	22	20	—	7	57

¹⁾ Lukuunotettuina Humaliston ja Hesperian sairaalat sekä väliaikainen lastensairaala.

kansliain käsittelemät asiat vuonna 1912.

l ä h e t e t t y		Varattomuuden todistuksia annettu											Vainvaishoidon kustannuksella myönnettyjä				Erinäisiä hakemuksia eväyty.	Raha- ja erinäisiä muita asioita.	Yhteensä käsitellyjä asioita.			
laan.	Kaupungin muihin sairaaloihin.	Köyhäinasiainajaj. käyttäm. vart.	Eläkehakemusta varten.	Parantolaan pääsemiseksi.	Maksumtom. koulunk. saamiseksi.	Maksumtom. lääkäriinh. saamiseksi.	Vapautuksen saamiseksi			Yhteensä.	Ruokailupöytä.	Yömajailupöytä.	Lääkkeitä.	Hautauksia.	Yhteensä.							
	Prof. Engströmin klinik.	Yhteensä.					Työnsäntä saantia varten tarpeellisen matkakadistuksen maksusta.	Kunnallisveroista.	Kirkollismaksuista.	Kruununveroista.												
4	13	—	—	—	17	2	—	2	4	55	3	—	1	84	2	—	149	4	155	59	1,245	1,654
1	14	—	—	—	15	1	1	1	2	27	—	—	1	48	3	1	133	7	144	55	1,423	1,768
2	7	—	—	—	18	7	2	—	6	5	3	—	1	42	4	1	141	7	153	38	948	1,257
1	4	—	—	—	20	2	—	2	2	6	—	—	1	31	1	1	131	7	140	29	1,158	1,436
1	7	—	—	—	22	1	2	5	2	1	1	10	3	47	5	—	97	5	102	10	1,105	1,344
4	4	—	—	—	12	—	2	1	3	3	—	—	2	23	4	1	94	7	106	19	996	1,221
1	8	1	—	—	17	1	—	—	1	—	—	1	3	23	2	—	122	5	129	16	1,071	1,340
8	—	—	—	—	16	3	4	4	—	—	—	—	—	27	—	—	78	4	82	16	1,089	1,296
4	11	1	1	—	16	5	3	18	1	1	5	5	2	56	—	—	113	4	117	10	1,120	1,395
3	8	—	—	—	16	7	—	—	—	34	9	1	1	67	2	—	132	6	140	22	1,258	1,593
5	11	—	—	—	15	8	—	2	3	1	16	—	1	46	—	—	137	8	145	6	1,286	1,586
5	—	—	—	—	12	3	—	—	—	4	2	2	4	27	1	1	126	12	140	9	1,402	1,670
22	100	2	1	—	196	40	14	33	24	103	64	27	20	521	19	5	1,453	76	1,553	289	14,101	17,560
2	11	—	—	—	13	—	—	1	9	59	—	—	3	85	5	2	291	3	301	21	843	1,383
—	8	—	—	—	4	1	—	—	5	25	—	—	—	35	—	—	300	3	303	49	1,002	1,503
—	7	—	—	—	13	1	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	344	9	353	23	829	1,332
1	10	—	—	—	13	—	—	—	6	—	—	—	—	19	1	1	267	6	275	13	838	1,235
3	14	—	—	—	6	1	—	1	—	—	—	2	—	10	—	—	209	8	217	14	675	1,034
5	13	1	—	—	10	1	—	2	—	—	—	—	—	13	—	—	162	4	166	6	651	929
2	19	—	—	—	2	—	1	—	2	—	—	—	3	8	—	—	185	5	190	8	600	924
—	8	—	—	—	10	—	—	—	8	—	—	—	—	19	—	—	189	5	194	33	639	984
6	15	—	—	—	15	1	—	7	—	—	—	—	—	23	—	—	174	8	182	14	714	1,047
—	15	—	—	—	—	2	—	—	2	—	28	—	—	32	1	1	193	6	201	19	797	1,196
1	10	—	—	—	9	4	—	1	4	—	7	—	—	25	—	—	211	2	213	13	784	1,178
—	6	—	—	—	6	—	—	—	—	5	—	1	1	13	3	—	224	12	239	14	963	1,355
20	136	1	—	—	101	11	1	12	36	89	35	3	8	296	10	4	2,749	71	2,834	227	9,335	14,100
42	236	3	1	—	297	51	15	45	60	192	99	30	28	817	29	9	4,202	147	4,387	516	23,436	31,660

Taulu 2. Helsingin kaupungin vaivahoidon ylläpitämät mielisairaat henkilöt kymmenvuotiskaudella 1903—12.

V u o s i.	Helsingin kaupungin työ- ja vaivaistalon mielisairaaloissa hoidettuja.					Vaivahoidon ylläpitämiä valtion laitoksissa.							Vaivahoidon elätteelle antamia.		
	Vuoden alussa kir-joissa olevia.	Vuoden kuluessa vastaanotettuja.	Kaikkiaan vuoden kuluessa hoidettuja.	Vuoden kuluessa poistuneita.	Vuoden lopussa jällellä olevia.	Lapinlahden keskus-laitoksessa.	Niuvanniemen keskuslaitoksessa.	Pitkänniemen keskuslaitoksessa.	Sellin turvalaitok- sessa.	Käksälmen turva- laitoksessa.	Yhteensä.	Valtion laitoksista vaivahoidon laitoksiin siirrettyjä.	Kaupunkim.	Maasendulle.	Yhteensä.
1903.....	119	90	209	80	129	28	4	14	17	20	83	13	9	78	87
1904.....	129	80	209	62	147	29	4	9	17	19	78	4	11	80	91
1905.....	147	109	256	91	165	25	3	12	18	17	75	7	12	91	103
1906.....	165	99	264	87	177	21	3	16	18	16	74	13	14	86	100
1907.....	177	160	337	126	211	24	2	17	19	16	78	2	16	97	113
1908.....	211	169	380	141	239	14	2	9	19	16	60	4	13	102	115
1909.....	239	150	389	133	256	12	2	6	19	14	53	2	9	98	107
1910.....	256	175	431	156	275	10	2	7	19	14	52	5	9	92	101
1911.....	275	198	473	190	283	10	2	7	19	14	52	8	10	100	110
1912.....	283	239	522	230	292	6	3	7	19	14	49	2	8	114	122

Taulu 3. Sipoon mielisairaiden siirtolassa hoidetut potilaat vuosina 1901—12.

V u o s i.	Vuoden alussa elätteellä olevia.	Vuoden varrella elätteelle annet- tuja.	Yhteensä.	P o i s t u n e i t a.						Vuoden lopussa elätteellä olevia.
				Mielisairaalaan takaisin ote- tuja.	Omais- ja ortan- neet hoitoonsa.	Kuolleita.	Karanteilla.	Terveinä pois- tettuja.	Yhteensä.	
1901.....	—	19	19	—	—	—	—	—	—	19
1902.....	19	17	36	4	1	—	—	—	5	31
1903.....	31	19	50	7	2	1	1	—	11	39
1904.....	39	16	55	9	1	1	1	—	12	43
1905.....	43	13	56	10	—	2	—	—	12	44
1906.....	44	15	59	13	1	—	—	—	14	45
1907.....	45	17	62	10	1	—	—	3	14	48
1908.....	48	17	65	10	—	—	2	1	13	52
1909.....	52	8	60	1	2	2	—	—	5	55
1910.....	55	9	64	4	2	3	—	—	9	55
1911.....	55	18	73	2	—	3	—	7	12	61
1912.....	61	29	90	8	—	1	1	10	20	70

Taulu 4. Helsingin kaupungin miesten työlaitoksen toiminta vuonna 1912.

	Tulot hoidokkien päivätöistä, tarveaineet lukuun- otettuina.					Päivä- töiden luku.	Keski- arvo päi- vätyötä kohti.	M e n o t.	Smk.
	Vieraita töitä.	Työlaitok- seen teh- tyjä töitä.	Vaivais- taloon teh- tyjä töitä.	Mielisai- raalalle tehtyjä töitä.	Yhteensä.				
Sepäntöyöpaja	2,787 60	1,755 20	6,128 30	425 15	11,096 25	1,478	7 51	Palkat	4,780 —
Suutarintöyöpaja	1) 3,814 —	561 25	1,546 65	696 30	6,618 20	4,299	1 54	Polttopuut ja valo	417 88
Räätälintöyöpaja	100 75	512 75	577 65	134 75	1,325 90	1,145	1 16	Ruoka	14,000 —
Puusepäntöyöpaja	3,290 65	1,138 75	4,333 60	620 20	9,383 20	2,561	3 66	Vaatetuskulut	5,251 07
Maalarintöyöpaja	623 60	2,576 35	2,011 70	1,073 10	6,284 75	1,451	4 33	Tarveaineet	16,826 72
Kirjansitojan töitä	280 35	— —	8 50	— —	288 85	211	1 37	Kalusto ja työkalut	1,921 40
Sekalaisia töitä	1,024 75	75 30	8,712 10	1,586 40	11,398 55	13,868	— 82	Uutteruusrahat	2,625 —
								Sekalaiset menot	1,323 20
	Yhteensä ²⁾ 11,921 70	6,619 60	23,318 50	4,535 90	46,395 70	25,013	1 85	Yhteensä	47,145 27

Menoja .....

Tuloja .....

Vajaus Smk 749:57, jaettuna 30,929 elatuspäivälle antaa tulokseksi 2.42 penniä kutakin elatuspäivää kohti.

1) Kaupungin kansakouluihin on toimitettu 480 paria nahkajalkineita, arvoltaan Smk 2,742:50, josta summasta on kertynyt käteistä Smk 1,062:50. — 2) Tästä on kertynyt käteistä Smk 9,278:40; kaupungin kansakoulujen maksettavaksi on pantu Smk 1,680:—, ja vuoteen 1913 on maksamatta Smk 963:30.

Taulu 5. Helsingin kaupungin työ- ja vaivaistalon ruuanpitoon toimitetut, ostetut ja laitoksen maa-alueelta korjatut tuotteet vuonna 1912.

	Maitoa. litr.	Ruis- jauhoja. kg.	Lesti- jauhoja. kg.	Puro- jauhoja. kg.	Vehni- jauhoja. kg.	Suurimoja.			Lihaa. kg.	Herneitä. hl.	Silkoja. kpl.	Perunnotta. hl.	Silavaa. kg.	Suola- silakkaa. kg.	Voita. kg.	Kaahin- kupuja. kpl.	Lantuja. hl.	Porkkan. hl.	Maitoa. kg.	Smk.		
						Ohra- hl.	Kaura- hl.	Tattari- kg.														
Säästöä vuodelta 1911	—	1,275	325	150	115	3.5	4	100	10	4.5	72	1,138	250	6,300	—	—	9	23	120	10,411	02	
Osin toimitettu, osin ostettu vuonna 1912	238,786	62,307	19,320	1,700	6,064	89	126	2,900	25,898.3	130.5	—	1,842.92	53,782.3	2,010	2,703.9	—	1	—	4,094	96,329	72	
Sekalaisia vähäisiä elintarpeita ja ylimääräistä kestitystä vuoden varrella	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,351	02
Korjattu vaivaistalolla v. 1912.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,000	15	17	—	—	562	—
S:n sekalais. vihanneks.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—
Ruuanpitoon käytetty Emännöitsijän ja 6 palvelijattaren palkkaukset	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,406	—
Yhteensä	238,786	63,582	19,645	1,850	6,179	92.5	130	3,000	25,908.3	135	6	2,980.92	54,032.3	8,310	2,703.9	4,000	25	40	4,214	117,664	80	
Siittämällä tullut lisää porsaita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vähenee myytyjen sikain sekä jätteiden ja kahvin hinta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,932	85
Yhteensä Smk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	113,731	95
Säästö vuoteen 1913	—	—	—	—	—	1.5	2	80	—	60	50	—	—	1,560	—	—	—	—	—	—	4,220	54
Yhteensä Smk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109,511	41

Muist.: Vuonna 1912 jaettiin kaikkiaan 240,269 täyttä päiväannosta seuraavasti:

Työ- ja vaivaistalossa	131,002
Työlaitoksessa	30,929
Mielenvikaisten hoitolaitoksessa	78,338
	240,269

Täyden päiväannoksen kustannus oli koko laitoksessa 45.58 p:iä.